

Stavovi studenata učiteljskih studija o korištenju glazbe u nastavi

Starčević, Petra

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Rijeci, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:189:481188>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-08**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Teacher Education - FTERI Repository](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI
UČITELJSKI FAKULTET U RIJECI

Petra Starčević

Stavovi studenata učiteljskog studija o korištenju glazbe u nastavi

DIPLOMSKI RAD

U Rijeci, rujan 2022.

SVEUČILIŠTE U RIJECI
UČITELJSKI FAKULTET U RIJECI
Integrirani preddiplomski i diplomski Učiteljski studij

Stavovi studenata učiteljskog studija o korištenju glazbe u nastavi

DIPLOMSKI RAD

Predmet: Metodika glazbene kulture

Mentor: Darko Đekić, viši predavač

Student: Petra Starčević

Matični broj: 0299009860

U Rijeci, rujan 2022.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

„Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da sam diplomski rad izradila samostalno, uz preporuke i savjetovanje s mentorom. U izradi rada pridržavala sam se Uputa za izradu diplomskog rada i poštivala odredbe Etičkog povjerenstva za studente/studentice u Rijeci o akademskom poštenju“.

Potpis studentice:

SAŽETAK

Važnost glazbe u životu ljudi već je mnogo puta istražena i potvrđena. To je jedna od umjetnosti koje nas okružuju cijeloga života, a znanja o njoj i osobni doživljaj glazbe ovise, između ostaloga, upravo o glazbenom obrazovanju koje dobijemo. Razina glazbenih znanja i sposobnosti ovisi o osobnom interesu i mogućnostima, no osnovno znanje o glazbi nešto je što bismo trebali usvojiti tijekom primarnog školskog obrazovanja. Primjena glazbe u obrazovanju nije samo u njevoj interpretaciji, već se glazba može koristiti kao alat za učenje i podučavanje neglazbenih predmeta, kao poticaj i motivacija učenicima pri izvođenju nastavnih zadataka. Kako bi se postiglo takvo korištenje glazbe u nastavi, bitne su glazbene kompetencije učitelja, to jest njihova sposobnost, znanje i volja da učenike motiviraju, nauče i aktivno uključe u učenje o glazbi i s glazbom te potaknu učenike na korištenje glazbe, kako unutar škole, tako i izvan škole. Kako bi se ispitali upravo stavovi studenata o korištenju glazbe u nastavi, provedeno je istraživanje među 120 studenata učiteljskih studija, i to s tri fakulteta: Fakulteta odgojnih i obrazovnih znanosti u Puli, Učiteljskog fakulteta u Rijeci te Učiteljskog fakulteta u Zagrebu. Za ispitivanje se koristio on-line anketni upitnik *Stavovi studenata učiteljskih studija o korištenju glazbe u nastavi*. Upitnik je konstruiran od četiri skupine pitanja, od kojih prva skupina ispituje osobne podatke ispitanika, druga skupina pitanja se bavi predznanjem i iskustvom s glazbom ispitanika, treća skupina upoznatosti ispitanika s glazbom i njenim utjecajem, a četvrtak skupina pitanja ispituje stavove ispitanika o korištenju glazbe u nastavi. Analizom rezultata istraživanja ustanovljen je opći pozitivan stav ispitanika o korištenju glazbe u nastavi, te se pokazalo kako zadovoljstvo znanjima i vještinama stečenih tijekom studija ima važan utjecaj na njihove stavove o korištenju glazbe u nastavi.

Ključne riječi: osnovnoškolsko obrazovanje, stavovi studenata, glazba u nastavi, korelacija, neglazbeni predmeti

SUMMARY

The importance of music in people's lives has already been researched and confirmed many times. It is one of the arts that surround us all our lives and knowledge about it and personal experience of music depend, among other things, precisely on the musical education we receive. The level of musical knowledge and ability depends on personal interest and opportunities, but basic knowledge of music is something we should acquire during primary school education. The application of music in education is not only in its interpretation, but music can also be used as a tool for learning and teaching non-musical subjects, as an incentive and motivation for students when performing other tasks. In order to achieve such use of music in teaching, the musical competences of teachers are essential, that is, their ability, knowledge and willingness to motivate, teach and actively involve students in learning about music and with music, and encourage students to use music, both inside of school and outside of school. In order to examine the attitudes of students about the use of music in teaching, a survey was conducted among 120 teacher studies students from three faculties: the Faculty of Educational Sciences in Pula, the Faculty of Teacher Education in Rijeka and the Faculty of Teacher Education in Zagreb. The online survey questionnaire Attitudes of education studies students about the use of music in teaching was used for the examination. The questionnaire is constructed from four groups of questions, the first of which examines the respondents' personal data, the second group of questions deals with the respondents' previous knowledge and experience with music, the third group of the respondents' familiarity with music and its influence, and the fourth group of questions examines the respondents' attitudes about the use of music in teaching. The analysis of the research results established the general positive attitude of the respondents about the use of music in classes, and it was shown that satisfaction with the knowledge and skills acquired during studies has an important influence on their attitudes about the use of music in classes.

Keywords: primary education, attitudes of students, music in teaching, correlation, non-musical subjects

1.	UVOD.....	1
2.	GLAZBA I GLAZBENO OBRAZOVANJE KROZ POVIJEST.....	2
2.1.	Glazbena nastava do 20. stoljeća	2
2.2.	Glazbena nastava u 20. stoljeću	4
3.	UTJECAJ GLAZBE	6
3.1.	Utjecaj glazbe na kognitivni razvoj	7
3.2.	Utjecaj glazbe na kreativnost	8
3.3.	Utjecaj glazbe na socio-emocionalni razvoj.....	8
3.4.	Utjecaj glazbe na psihomotorni razvoj	9
4.	GLAZBA U OSNOVNOJ ŠKOLI.....	11
4.1.	Nastavni plan i program	11
4.2.	Nacionalni kurikulum	13
4.3.	Glazbene korelacijske metode u nastavi.....	17
4.4.	Prijedlozi korištenja glazbe u nastavi	20
4.4.1.	Hrvatski jezik	21
4.4.2.	Matematika.....	22
4.4.3.	Tjelesna i zdravstvena kultura	22
4.4.4.	Priroda i društvo.....	23
4.4.5.	Likovna kultura.....	24
5.	GLAZBENE KOMPETENCIJE STUDENATA.....	26
5.1.	Inicijalne kompetencije studenata.....	26
5.2.	Kompetencije stečene na studiju.....	27
5.2.1.	Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti u Puli	27
5.2.2.	Učiteljski fakultet u Zagrebu.....	34
5.2.3.	Učiteljski fakultet u Rijeci	48
6.	METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA.....	60
6.1.	Cilj istraživanja	60
6.2.	Hipoteze.....	60
6.3.	Uzorak	61
6.4.	Mjerni instrument.....	63
6.5.	Postupak i obrada rezultata.....	64
6.6.	Rezultati i rasprava	65
7.	ZAKLJUČAK	71
	LITERATURA:.....	72

1. UVOD

Kao što sam naslov upućuje, tema ovog diplomskog rada su Stavovi studenata učiteljskog studija o korištenju glazbe u nastavi. Prema Dobroti (2012), glazba je „temeljni ljudski resurs“. Od malih nogu smo u većoj ili manjoj mjeri okruženi glazbom, no često zaboravimo na koristi koje možemo imati od nje, osobito u učenju i podučavanju. Uvjet za korištenje glazbe u podučavanju svakako su volja i spremnost učitelja da je učine dijelom nastavnog procesa. Cilj ovog istraživanja, provedenog on - line upitnikom, bio je ispitati stavove budućih učitelja o korištenju glazbe u nastavi, uključujući procjenu toga kolika je potreba za njom i kakav bi njen utjecaj mogao biti, ali i procjenu vlastite spremnosti na korištenje glazbe u provođenju nastave glazbene kulture, ali i drugih predmeta.

Rad je podijeljen na dva dijela: teorijski i empirijski dio. U teorijskom dijelu tumači se povijest glazbe kao nastavnog predmeta i kurikulum nastave glazbe danas, kako u osnovnom obrazovanju, tako i u pripremi budućih učitelja za vođenje nastave glazbe. U empirijskom dijelu tumače se cilj i način provođenja istraživanja te se iznose rezultati istog.

2. GLAZBA I GLAZBENO OBRAZOVANJE KROZ POVIJEST

2.1. Glazbena nastava do 20. stoljeća

Glazbena umjetnost prati nas kroz cijeli život te smo njome okruženi u gotovo svim aspektima života. No, na koji se način ta okruženost glazbom razvila u glazbeno obrazovanje? Kako i zašto smo odlučili prenositi glazbu u obliku znanja? Prema Svalini (2015), prvi oblici glazbenog obrazovanja datiraju još iz doba starog Egipta, Grčke i Rima. „Starogrčki filozofi nazivali su glazbenike odgajateljima države, a obrazovanog čovjeka u najširem smislu riječi glazbenim čovjekom“ (Pavlović, 1977, prema Svalina, 2015: 10). Prema Kurikulumu nastave glazbene kulture i kompetencije učitelja za poučavanje glazbe, u srednjem vijeku Crkva je imala visoku poziciju te je zbog toga i glazba bila više orijentirana prema crkvenoj glazbi. U posebnim crkvenim pjevačkim školama pjevali su se crkveni napjevi, primjerice psalmi i himne te se glazbeno obrazovanje svodilo na učenje crkvenih napjeva napamet. Zatim se glazba počela pojavljivati i na dvorovima. U srednjem vijeku usavršeno je notno pismo te se pojavljuje solmizacija koju znamo i danas (Svalina, 2015).

S promjenom strukture društva i javljanjem novog društvenog sloja – građanstva, mijenja se i način odgoja. Dolazi do okretanja prema mladim ljudima i njihovom intelektualnom razvoju. Također dolazi i do širenja nastavnog tjednog plana, govori se o ciljevima odgoja i obrazovanju učitelja te se zalaže za otvaranje obveznih škola. Glazba je, ipak, još uvijek najviše vezana za Crkvu, koja i dalje nudi najbolji glazbeni odgoj (Svalina, 2015). Tamo se one najdarovitije podučavalo za majstore svirače. Umijeće pjevanja posebno se cijenilo. Usto, učila se i teorija glazbe – notni zapisi, ljestvice, abecede, ritam i sl.

U 17. i 18. stoljeću škola se sve više odvaja od Crkve te se obrazovanje usmjerava na dijete i njegovu osobnost. Na to je uvelike utjecao Jan Amos Komensky, koji se zalagao za novu organizaciju obrazovanja. „To je u povijesti prvi jedinstveni sustav obrazovanja u kojemu su obuhvaćena sva životna razdoblja i svi stupnjevi školovanja“ (Svalina, 2015: 13). John

Locke tada zagovara ideju da sva znanja dolaze iz iskustva, a čovjekov razvoj potječe i pod izravnim je utjecajem njegovog odgoja. Spomenuti pedagozi nisu se previše osvrtni na glazbeno obrazovanje, no Komensky spominje da bi se u školama trebalo podučavati pjevanje, dok se Locke tome protivi: „Ja sam opet rijetko čuo od ljudi, čuvenih zbog svojih sposobnosti ili poslova, da je itko bio hvaljen ili cijenjen zato što se isticao u glazbi, tako da ju smatram da od svih stvari koje se nalaze na popisu korisnih znanja njoj treba dati posljednje mjesto“ (Locke, 1967, prema Svalina, 2015: 15). Upravo zato glazba se tada uglavnom učila privatnom podukom, a podučavana su najčešće djeca iz aristokratskih krugova. S vremenom i građanska djeca dobivaju istu mogućnost. „Glazbeno se znanje u to doba ne smatra samo glazbenim umijećem profesionalnih glazbenika, nego se ono veže i uz opću kulturu te za ugled u društvu“ (Ščedrov i sur., 1998, prema Svalina, 2015: 17). Uskoro je predložen općenarodni glazbeni odgoj pod zaštitom države (Svalina, 2015). Jean Jacques Rousseau postavio je kamen temeljac današnjeg načina podučavanja pjevanja. Smatrao je da se pjesme prvo treba poslušati, zatim pročitati, a onda ih je ipak bolje naučiti po sluhu, a ne po notama (Rousseau 1957, prema Svalina, 2015.).

U 19. stoljeću, u jeku industrijalizacije, događaju se velike promjene te se obrazovanje konačno daje u odgovornost državi. Traži se obrazovanje za svu djecu - djevojčice i dječake svakog društvenog sloja. „Obrazovanje više nije potrebno samo zbog opismenjavanja i moralnog odgoja, nego i zbog odgoja za građanski život, kao priprema za određeno radno mjesto te zbog osobnog razvoja“ (Lawson, 2011, prema Svalina, 2015: 19). Pedagogiju 19. stoljeća na poseban način obilježava Johann Heinrich Pestalozzi, koji je zagovarao „odgoj glave, odgoj srca i odgoj ruke“ (Svalina, 2015, str. 19). Također se iznimno zalagao za glazbeno obrazovanje sve djece. „Glazba (posebno pjevanje) po njemu ima veliko značenje za razvoj dječjega karaktera, za razvoj socijalnih odnosa, ona ublažava nervozu ili napetost kod djeteta te duhovno obogaćuje“ (Chernin, 1986, prema Svalina, 2015: 19). Smatrao je važnim da djeca uče po sluhu te da uče glazbu koja je njima primjerena. Krajem stoljeća pedagozi poput Kretschmara žele popraviti stanje glazbenog obrazovanja. Smatrao je kako „glazbena nastava treba svakako biti dijelom cjelokupnoga

odgoja i obrazovanja, a u glazbeno obrazovanje treba uključiti i glazbeno opismenjavanje učenika“ (Svalina, 2015: 21).

2.2. Glazbena nastava u 20. stoljeću

Prema Svalini (2015), razvoj glazbenog obrazovanja te cjelokupnog programa nastave u 20. stoljeću intenzivno se mijenja. Kritizira se tradicionalna škola koja zanemaruje djetetovu prirodu i osobni razvoj te se za učenike traži više kreativne aktivnosti i samostalnosti, što rezultira osnivanjem mnogih novih pedagoških pravaca. Pravci važni za glazbenu nastavu su Pokret za umjetnički odgoj, Jugendbewegung, pokret radne škole i waldorfska pedagogija (Svalina, 2015). Pokret za umjetnički odgoj smatra da djecu treba odgajati na temelju njihovih emocija te osobito cijeni njihovo izražavanje. „Umjetnost je u središtu sustavnoga odgoja, a umjetnički (estetski) odgoj postaje načelom te se umjetničke vrijednosti naglašavaju u svim predmetima“ (Svalina, 2015: 22). Na Pokret za umjetnički odgoj nadovezao se Jugendbewegung (Pokret mladeži), koji vjeruje u važnost bliskih i toplih odnosa. U tome, zbog svojeg snažnog utjecaja na ljudske emocije, veliku ulogu igra glazba. Radna škola okrenuta je radu djece i zbog industrijske revolucije, njihovoj samostalnosti. S vremenom su promijenili svoj pravac u „traženje ravnoteže između intelektualnog i fizičkog rada u školi“ (Bognar i Matijević, 2007, prema Svalina, 2015: 23). Ficker (1932, prema Svalina, 2015: 23) smatra da je nastava pjevanja ishodište i fokus glazbenog odgoja, ali nije dostatna za pravo glazbeno obrazovanje. On smatra da „učenicima treba pomoći kako bi razvili svoje glazbene sposobnosti, treba kod njih probuditi volju za pjevanjem i muziciranjem, njegovati njihovo tehničko glazbeno umijeće, uvesti ih u razumijevanje glazbe, osposobiti za procjenjivanje i za uživanje u glazbi te ih odgajati glazbom za život u zajednici“. Također smatra da učenike treba poticati i na ritamsku i glazbenu improvizaciju i stvaranje vlastitih melodija.

Waldorfska škola temelji se na cjelovitom razvoju i poštivanju duhovnosti djeteta, stavlja naglasak na nastavu umjetnosti i ručni rad i zalaže se za koedukaciju djece iz različitih

socijalnih sredina i slojeva te djece različitog spola. To je škola bez ocjena i bez ponavljanja razreda, a znanje se stječe u izvornoj i izravnoj stvarnosti (Bognar i Matijević, 2007, prema Svalina, 2015). U waldorfskoj školi glazba je vrlo cijenjena. „Svi učenici uče svirati bar jedan glazbeni instrument (obično blok-flautu ili violinu) i to kroz svih dvanaest godina školovanja. Posebno se njeguje a cappella pjevanje, pa zato svaka waldorfska škola ima i svoj zbor“ (Chodkiewicz, 2008, prema Svalina, 2015: 24-25).

Unatoč svim navedenim pravcima obrazovanja koji su uveli velike promjene i važne nove ideje u obrazovanje, prva značajna reforma nastave glazbe javlja se u Njemačkoj nakon prvog svjetskog rata, a inspirirana je Pokretom mladeži. Njezin predvoditelj Leo Kestenbergo smatra da „svi ljudi, bez obzira na njihovo porijeklo, trebaju dobiti mogućnost sudjelovanja u glazbenoj praksi te da se osim pjevanja u nastavu glazbe trebaju uvrstiti i neke druge aktivnosti putem kojih će djeca upoznavati glazbu“ (Svalina, 2015: 25). U Kestenbergovo doba dolazi do napretka u glazbenom obrazovanju nastavnika. Na njegov prijedlog donose se brojne nove smjernice za podučavanje glazbe u školi, a predmet koji se do sada zvao pjevanje, poprima novi naziv – glazba (Svalina, 2015: 25). Potaknuti Kestenbergovim djelovanjem, mnogi učitelji, glazbenici, pedagozi i drugi pokreću vlastite ideje i promjene u glazbenom obrazovanju. Carl Orff tvrdi da se učenje glazbe ne smije provoditi u natjecateljskoj atmosferi, već iz zadovoljstva. Kodály doprinosi glazbenoj reformi radeći na „stvaranju novoga nastavnoga plana i programa te novog glazbeno-nastavnog koncepta jer je bio izuzetno nezadovoljan kvalitetom glazbene nastave“ (Svalina, 2015: 28). On smatra da se nastava glazbe mora prilagoditi djetetu i njegovim sposobnostima, što, prema pedagoškim principima, znači da se kreće od jednostavnijeg prema složenijem. Također, zalagao se za glazbeno opismenjavanje djece i smatrao da s njime „treba krenuti što ranije, najbolje već u prvom razredu osnovne škole. Djecu se tako već u četvrtom razredu osnovne škole može osposobiti za čitanje i pisanje u svim dur i mol ljestvicama“ (Dobrota, 2000, prema Svalina, 2015: 29). Upravo je Kodály odgovoran za sadržaj i načine učenja glazbe u cijelom svijetu (DeVries 2000, prema Svalina, 2015).

3. UTJECAJ GLAZBE

Poznato je da glazba ima mnoge pozitivne utjecaje na ljudski razvoj – kako intelektualni, tako i emocionalni i psihološki. Glazbeni odgoj se povezuje i s razvojem senzornih i slušnih sposobnosti (Miočić, 2012). Od antičkog doba ljudi su svjesni utjecaja glazbe na razvoj djece, pa se još i tada provodio takozvani umjetnički odgoj. No, kakav konkretno utjecaj glazba ima kad se radi o učenju i podučavanju? Mnoga istraživanja govore o različitim dobrobitima glazbe na dijete i njegov razvoj te na razvoj mozga, kapacitet radnog pamćenja i prostorno zaključivanje.

Nikolić (2017) u svom radu navodi mnoštvo dotadašnjih radova koji su se bavili upravo utjecajem glazbe na ljudski mozak, njegov sveopći razvoj te emocionalni kapacitet. „Glazba posjeduje svojstva svojevrsnog „alata“ u pomoći kod relaksacije, stimuliranja koncentracije, svladavanja snažnih emocija, što može pridonijeti osobnom razvoju“ (Hallam, 2010 prema Nikolić, 2017).

„Teza „glazba vas čini pametnijima“ u zapadnim obrazovnim sustavima, koji se vode uspjehom na testovima postignuća, održava uvjerenje da su predmeti poput matematike i prirodnih znanosti najvažniji unutar kurikulumu i da glazba služi samo kao pomoć učenicima u „važnim“ predmetima“ (Nikolić, 2017: 14). Nikolić, navodeći da je glazba nezaobilazan aspekt života, tvrdi da bi glazbeno obrazovanje, jednako kao i glazba, trebalo biti dostupno svima. Govori kako tek „svestrano obrazovano dijete može razviti sve svoje potencijale i ostvariti se pomoću odgojno-obrazovnog sustava“ te kako „odgojno-obrazovni sustav treba ponuditi strategije koje će obuhvatiti sve aspekte djetetovih kompetencija, pa tako i glazbenih“ (Nikolić, 2017: 2). Kad se radi o utjecaju učenja i glazbe na ljudski mozak i moždanu aktivnost, navodi kako bilo kakve promjene u mozgu reflektiraju način na koji pojedinac uči. Također, govori o konkretnim utjecajima glazbe na mozak u ranoj dobi: „Neuroznanstvena istraživanja pokazala su da su djeca predškolske i rane školske dobi u ključnom stadiju općega razvoja. Neuralne sinapse mozga ubrzano rastu i mijenjaju se u tom razdoblju života. Istraživanja pokazuju da umjetničko obrazovanje ima veći utjecaj na razvoj mozga ako su mu djeca izložena u ranijoj dobi. Kod

djeteta uključenog u glazbeno obrazovanje pojavljuje se porast sinapsi u različitim područjima mozga.“ (Platel i sur., 1997, prema Nikolić, 2017: 4).

3.1. Utjecaj glazbe na kognitivni razvoj

Nikolić (2017) također objašnjava dvije strane istraživanja utjecaja glazbe na kognitivni razvoj djeteta. Prva strana bavi se utjecajem pasivnog slušanja glazbe, dok se druga strana bavi utjecajem glazbenog obrazovanja na dječji razvoj. Jackson i Tlauka (2004) došli su do zaključka da povećanje brzine procesiranja informacija, jačanje kreativnih sposobnosti, bolje radno pamćenje i slične promjene do kojih dolazi pri učenju uz slušanje glazbe nisu posljedica samog slušanja (npr. klasične glazbe - takozvani „Mozart efekt“), već je uzrok tomu optimalno emocionalno stanje. Optimalno emocionalno stanje postiže se slušanjem ili izvođenjem omiljene glazbe, bez obzira na to koja vrsta glazbe je pitanju, a za posljedicu ima bolje kognitivno funkcioniranje. Istraživanja temeljena na transferu sposobnosti pokazala su jaku vezu između glazbenog obrazovanja i kognitivnog razvoja (Nikolić, 2017). Schellenberg (2011) navodi da postoji cijeli popis testova na kojima je potvrđeno da glazbeno obrazovane osobe ostvaruju bolje rezultate. Neki od tih testova su: testovi pamćenja proze, sposobnosti čitanja, dekodiranja emocija koje se prenose u govoru, kratkoročnog pamćenja, radnog pamćenja, vizualnog pamćenja, vizualno-motoričke integracije, taktilne preciznosti, specijalne sposobnosti, matematičkih sposobnosti. Schellenberg (2011) je također u dva navrata utvrdio razliku u IQ-u od 10, odnosno 15 bodova između glazbeno obrazovane i glazbeno neobrazovane djece. U popisanim istraživanjima utvrđeno je kako ritamska poduka utječe na matematičke vještine i vještine čitanja, a „praćenje notacije uz glazbeno izvođenje može olakšati čitanje i razumijevanje pročitano“ (Butzlaff 2000, prema Nikolić 2017: 8).

3.2. Utjecaj glazbe na kreativnost

O utjecaju glazbe na kreativnost i kreativno izražavanje govori Hallam (2010) te navodi da učinak glazbenog angažmana na razvoj kreativnosti može ovisiti o njegovoj vrsti i trajanju. Što je glazbeni angažman, odnosno obrazovanje duže, to je veći njegov učinak na kreativnost osobe. Isto tako, veći uspjeh u testovima kreativnog mišljenja postigla su djeca koja su imala priliku za glazbenu improvizaciju nego djeca koja su glazbu učila formalnim, didaktičkim metodama (Koutsoupidou i Hargreaves, 2009, prema Nikolić, 2017).

Ipak, ne slažu se svi da je utjecaj glazbe na kreativnost isključivo pozitivan, to jest da uistinu potiče kreativno mišljenje. Glazba može smiriti um, opustiti pojedinca i dopustiti mu da se odmakne od podražaja koji ga ometaju te fokusirati na određeni zadatak, no izabiranjem neprimjerenog oblika glazbe njen utjecaj je potpuno drugačiji. Instrumentalna glazba je zato puno povoljnija i učinkovitija u poticanju kreativnosti zbog toga što nema teksta koji privlači pažnju pojedinca i time sklanja pozornost sa zadatka koji pojedinac obavlja. Kao pogodni oblici glazbe u poticanju kreativnosti pokazale su se i opere na pojedincu nerazumljivim jezicima te rock and roll melodije s teško razumljivim tekstom (Rattner, 2017 prema Šrajbek, 2020).

Koprek (2020) je u sklopu svog rada provela istraživanje o utjecaju glazbe na likovno stvaralaštvo djece, jedno od polja u kojemu djeca mogu izraziti svoju kreativnost na vrlo praktičan način te zaključila kako djeca subjektivno reagiraju na glazbu, dakle glazba ne utječe jednako na svakog učenika, stoga je bitno da učitelj dobro poznaje svoj razredni odjel te svoje učenike ponaosob, kako bi korištenje glazbe bilo učinkovito i smisleno.

3.3. Utjecaj glazbe na socio-emocionalni razvoj

Nikolić (2017) također govori o utjecaju glazbe na socijalni i emocionalni razvoj. Ovakvu vrstu razvoja teže je mjeriti, budući da se ishodi socijalnog i emocionalnog razvoja mogu istražiti samo putem intervjua, a oni daju uvid u subjektivne odgovore. Ipak, neka istraživanja postoje te pokazuju vrlo važne rezultate. Prema Kirchneru i Tomasellu (2010), djeca predškolske i rane školske dobi koja su pohađala glazbeni program bila su spremnija

na suradnju te su bila sklonija međusobnom pomaganju u rješavanju problema. Nadalje, Rabinowitch, Cross i Burnard (2013) navode da su glazbeno obrazovana djeca pokazala bolje rezultate na testovima empatije. Brown navodi da „grupno muziciranje može pridonijeti disciplini, timskom radu, osjećaju postignuća, samopouzdanju, osjećaju pripadanja, odgovornosti, samoizražavanju, doživljaju iskustva nastupa te povećanju samopoštovanja, socijalnoga razvoja i uživanja.“ (Brown, 1980, prema Nikolić, 2017: 11). Čak su i učitelji razredne nastave potvrdili pozitivan utjecaj ovakve nastave glazbe, govoreći o poboljšanim socijalnim vještinama, razvijanju ljubavi prema glazbi, timskom radu, samopouzdanju i samodisciplini koja se razvila kroz grupno muziciranje (Hallam i Prince, 2000, prema Nikolić, 2017).

Kad se radi o socijalno-emocionalnim kompetencijama, one su usko vezane uz akademski uspjeh. Nekoliko istraživanja potvrđuje da je upravo samoregulacija emocija vrlo bitna za akademski uspjeh, a ona se, kako smo već zaključili, razvija upravo kroz sudjelovanje u glazbenom obrazovanju i izvođenje glazbe.

3.4. Utjecaj glazbe na psihomotorni razvoj

Prema malobrojnim istraživanjima, glazba, odnosno njena integracija u predškolsko i školsko obrazovanje, utječe i na psihomotorni razvoj djeteta. Učenjem ritma unapređuju se točnost izvođenja pokreta i izdržljivost (Anshel i Marisi, 1978, prema Nikolić, 2017) te bacanje, hvatanje, skakanje i poskoci (Beisman, 1967, prema Nikolić, 2017). Zachopoulou i sur. (2004) govore o utjecaju glazbenih i tjelesnih aktivnosti na razvoj ritamskih sposobnosti pri izvođenju motoričkih vještina. Ritamska sposobnost definirana je kao „sposobnost promatranja, kontroliranja i diferenciranja ritma pokreta prema zahtjevima okruženja u određeno vrijeme, što omogućuje brzo motoričko prilagođavanje djeteta u nepredvidivom okruženju i osigurava uspješnost u motoričkom izvođenju“ (Nikolić 2017: 13). Krolo (2021) prema Gruhn (2002) i Kalmar (1982) u svome radu navodi kako djeca koja se bave glazbom imaju bolju motoričku koordinaciju te lakše vokaliziraju tonske i ritamske obrasce. Prema Varga (2019) kombinacijom glazbe i pokreta pozitivno se utječe

na osjećaj za fluidnost, sklad i ljepotu te na pravilno držanje tijela. Kako je govor dio psihomotornog razvoja djeteta, kratkim ritmičnim pjesmicama popraćenim pokretima tijeka razvija se i on, a kombinacijom govora i pokreta razvija se i cjelovita osobnost djeteta (Velički, 2006, prema Klarić, 2019).

4. GLAZBA U OSNOVNOJ ŠKOLI

4.1. Nastavni plan i program

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske 2006. godine donijelo je novi Nastavni plan i program za osnovnu školu. Nastavni plan i program sastoji se od dva glavna dijela, a to su nastavni plan i nastavni program.

Nastavni plan sadrži „plan nastavnog rada po predmetima i po razredima - od I. do VIII. razreda, po tjednom i godišnjem broju sati te ukupnom tjednom i godišnjem broju sati, plan izvannastavnih aktivnosti po razredima te prema ukupnom tjednom i godišnjem broju sati, plan realizacije posebnih programa učenja stranih i klasičnih jezika, plan dopunskog i dodatnog rada te sata razrednika“ (MZOŠ, 2006: 8).

Nastavni program sastavljen je od tri glavna dijela, a to su: „1. program obveznih nastavnih predmeta strukturalno ujednačen za svaki nastavni predmet - s iznesenim ciljevima, zadaćama, odgojno-obrazovnim sadržajima i rezultatima koje treba postići podučavanjem/učenjem u svakoj temi (odgojno-obrazovna postignuća), 2. program izbornih nastavnih predmeta strukturalno ujednačen - s iznesenim ciljevima, zadaćama, odgojno-obrazovnim sadržajima i ciljevima koje treba postići podučavanjem/učenjem u svakoj temi (odgojno-obrazovna postignuća), 3. posebni programi učenja stranih i klasičnih jezika - s iznesenim ciljevima, zadaćama, odgojno-obrazovnim sadržajima i ciljevima koje treba postići podučavanjem/učenjem u svakoj temi (odgojno-obrazovna postignuća)“ (MZOŠ, 2006: 8).

Prema nastavnom planu, Glazbena kultura je obavezni predmet, a provodi se jednom tjedno u svih osam razreda osnovnoškolskog obrazovanja, što ukupno daje 35 sati godišnje. U prva tri razreda osnovne škole nastavu Glazbene kulture vodi razredni učitelj ili učiteljica, a od četvrtog razreda najčešće tu ulogu preuzima predmetni nastavnik ili nastavnica Glazbene kulture. U nastavnom programu naveden je cilj nastave Glazbene kulture, dok su detalji provođenja ostavljeni učiteljima. U uvodnom dijelu Nastavnog plana i programa za razrednu nastavu navedena su četiri glazbena područja na kojima se nastava temelji:

pjevanje, sviranje, slušanje glazbe i glazbena kreativnost te glazbene sposobnosti koje učenici u prva tri razreda trebaju savladati. Sadržaj Glazbene kulture podijeljen je po razredima te za svaki razred po glazbenim područjima. Za svako područje navedeni su ključni pojmovi te obrazovna postignuća, a uz područja pjevanje i slušanje navedena je napomena o tome da se iz popisa odabire najmanje 5 do 10 pjesama, odnosno skladbi te se preporučuje da se po izboru učitelja upozna još pokoja pjesma/skladba. Samim time, iako je program za Glazbenu kulturu određen nastavnim planom i programom, učiteljima je omogućena određena sloboda oblikovanja nastave (MZOŠ, 2006).

U nastavnom planu i programu navedeno je objašnjenje i motivacija za uvođenje Glazbene kulture u obaveznu nastavu. S psihološkog gledišta djeca prirodno „u pravilu vole glazbu“ i „njome se žele i aktivno baviti“, (MZOŠ, 2006: 6), a gledano s kulturno-estetskog pogleda, „nastava glazbe mora učenika pripremati za život“, odnosno učiti ga da bude „kompetentan korisnik glazbene kulture“ (MZOŠ, 2006: 66). Vrijeme osnovnoškolskog obrazovanja idealno je vrijeme da djeca uče o glazbi na aktivan način jer se tako potiču pozitivne emocije, koje su važne za učenje zajedništva, pripadnosti i nenasilja. Uz obvezni predmet Glazbene kulture, glazba se u školi uči i u okviru izborne nastave, izvannastavnih aktivnosti te izvanškolskih aktivnosti. Napominje se da se nastava glazbe mora održavati svaki tjedan jer nije primjereno da se izvodi kao blok-sat (MZOŠ, 2006). Cilj nastave Glazbene kulture jest „uvođenje učenika u glazbenu kulturu, upoznavanje osnovnih elemenata glazbenoga jezika, razvijanje glazbene kreativnosti, uspostavljanje i usvajanje vrijednosnih mjerila za (kritičko i estetsko) procjenjivanje glazbe“ (MZOŠ, 2006: 66). Opisane su zadaće nastave glazbe, a kojima se učenike treba: 1. „upoznati (metodički vođenim slušanjem) s različitim glazbenim djelima“, 2. „upoznati s osnovnim elementima glazbenoga jezika, i 3. „poticati na samostalnu glazbenu aktivnost (pjevanje, sviranje)“ (MZOŠ, 2006: 67). Posljednje što je važno naglasiti jest napomena u nastavnom planu i programu u kojoj su opisane i objašnjene određene stavke vezane uz vođenje nastave glazbe, kao što je izgled učionice u kojoj se izvodi nastava te ozračje koje treba biti opušteno, bez ikakve napetosti, i za

učenike i za učiteljicu/učitelja. Potiče se razgovor između učitelja i učenika te između samih učenika. Pjeva se po sluhu. Pjesme koje su učenici već naučili sluhom treba učiti pjevati tako da gledaju u glazbene znakove kako bi znali povezati melodiju i njezino kretanje. Potrebno je naučiti aktivno slušati skladbe, izražajno pjevati tekst pjesama, upoznati glazbala pomoću odgovarajućih glazbenih primjera. Napominje se više važnost procesa, a ne ishoda. „Samim sudjelovanjem u glazbenoj djelatnosti kod učenika se izoštravaju pojedine glazbene sposobnosti (intonacijska, ritamska) i razvija senzibilnost za glazbu“ (MZOŠ, 2006: 67).

4.2. Nacionalni kurikulum

Ministarstvo znanosti i obrazovanja 2019. godine je donijelo odluku o novom kurikulumu za osnovnu školu te je isti eksperimentalno uveden u prve i pete razrede osnovne škole za školsku godinu 2019./2020. U školskoj godini 2020./2021. kurikulum se počeo primjenjivati u svim razredima osnovne škole. Nacionalni kurikulum za nastavu Glazbene kulture podijeljen je na nekoliko dijelova: A. Svrha i opis predmeta, B. Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i podučavanja, C. Struktura – domene predmetnog kurikuluma, D. Odgojno-obrazovni ishodi, sadržaji i razine usvojenosti po razredima i domenama, E. Povezanost s drugim predmetima i međupredmetnim temama, F. Učenje i podučavanje predmeta i G. Vrednovanje usvojenosti odgojno obrazovnih ishoda (MZO, 2019).

U opisu predmeta ističe se važnost koju glazbeno obrazovanje ima za cjelovit učenikov razvoj: „nastava glazbe potiče i unapređuje učenikov estetski razvoj, potiče kreativnost učenika, razvija učenikove glazbene sposobnosti i interese, razvija učenikovu svijest o očuvanju povijesno-kulturne baštine i osposobljava ga za življenje u multikulturalnom svijetu“ (MZO, 2019: 1-2). Opisuje se otvoreno i prilagodljivo učenje Glazbene kulture, prilagodljivost različitim situacijama, korištenje tehnologije u nastavi te „istraživačko, projektno i individualizirano učenje“ (MZO, 2019: 2). Istaknuta je važnost učenja glazbe kroz izvannastavne i izvanškolske aktivnosti koje potiču djetetov umjetnički rast. Također, u kurikulumu se spominje važnost glazbe izvan škole - učenici koji u školi nauče važnost

glazbene umjetnosti, odrastaju u pojedince koji promoviraju i podržavaju umjetnost u svojim sredinama kao gledatelji, izvođači ili na neki treći način te tako doprinose „očuvanju, prenošenju, obnavljanju i širenju kulturnog nasljeđa“ (MZO, 2019: 2).

Nadalje, kurikulum Glazbene kulture temelji se na četiri načela:

„Psihološko načelo – učenjem i poučavanjem glazbe ostvaruje se potreba učenika za kreativnim izražavanjem. Sudjelovanjem u glazbenim aktivnostima učenici emotivno reagiraju na glazbu i učvršćuju vlastiti odnos s glazbom;

Kulturno-estetsko načelo – izravnim ili neizravnim susretom s glazbenim ostvarenjima učenici razvijaju glazbeni ukus, stječu kriterije za vrednovanje glazbe i sposobnost izražavanja vlastitih stavova o glazbi;

Načelo sinkroničnosti – u središtu interesa je glazba koja se promatra sa svih aspekata, a ne isključivo povijesnog;

Načelo interkulturalnosti – upoznavanjem glazbe vlastite kulture i glazbe svijeta učenici razvijaju svijest o različitim, ali jednako vrijednim pojedincima, narodima, kulturama, religijama i običajima“ (MZO, 2019: 2).

Usto, navedeno je da se nastava glazbe organizira po prirodi same glazbe, a ona je: otvorena – prilagođava se mogućnostima i interesima učenika i sklonostima učitelja, integrativna - domene i odgojno-obrazovni ishodi se nadopunjuju, interdisciplinarna - glazba je povezana s ostalim umjetnostima i lako se povezuje s ostalim predmetima (MZO, 2019). Korelacija Glazbene kulture s ostalim predmetima ovisi o učitelju i nastavnim sadržajima te ju je moguće povezati s matematikom, likovnom kulturom, hrvatskim jezikom i drugim predmetima.

U drugom se dijelu navode odgojno-obrazovni ciljevi učenja i podučavanja:

„omogućiti društveno-emocionalni razvoj svih učenika, uključujući darovite i učenike s teškoćama;

poticati razvoj glazbenih sposobnosti svih učenika u skladu s individualnim sposobnostima pojedinca;

potaknuti učenike na aktivno bavljenje glazbom i sudjelovanje u kulturnom životu zajednice;

upoznati učenike s glazbenom umjetnošću putem kvalitetnih i reprezentativnih ostvarenja glazbe različita podrijetla te različitih stilova i vrsta;

potaknuti razvijanje glazbenog ukusa i kritičkog mišljenja;

potaknuti razumijevanje interdisciplinarnih karakteristika i mogućnosti glazbe;

osvijestiti vrijednosti regionalne, nacionalne i europske kulturne baštine u kontekstu svjetske kulture te

razviti kulturno razumijevanje i interkulturalne kompetencije putem izgrađivanja odnosa prema vlastitoj i otvorenog pristupa prema drugim glazbenim kulturama“ (MZO, 2019: 3).

Treći dio kurikuluma objašnjava strukturu, odnosno domene predmetnog kurikuluma. Domene uz pomoć kojih se ostvaruje nastava, odnosno podučavanje i učenje Glazbene kulture su: slušanje i upoznavanje glazbe, izražavanje glazbom i uz glazbu te glazba u kontekstu. Te domene se međusobno isprepliću, a ishodi učenja postižu se dobrom ravnotežom između obveznih i preporučenih sadržaja. Elementi učenja i podučavanja glazbe koji su prisutni u svim domenama su: „glazbeni jezik, čije je usvajanje potrebno za aktivno slušanje, razumijevanje i izvođenje glazbe te glazbeno pismo u slučaju aktivnog muziciranja, tj. sviranja“ i „informatičko-komunikacijska tehnologija (IKT) kao važan dio suvremenoga učenja i podučavanja glazbe“ (MZO, 2019: 3). Posebnost IKT-a je u tome što je primjenjiv u svim domenama, a njegova primjena uključuje: „upoznavanje učenika s računalnim programima, učenje glazbenog pisma pomoću računala, audio-obradu i eksperimentiranje sa zvukom te rad u programima za skladanje glazbe“ (MZO, 2019: 3-4).

Domena A - slušanje i upoznavanje glazbe, podrazumijeva učenikovo upoznavanje glazbe putem audio i video zapisa te, ako je moguće, neposrednim susretom s glazbom. Učenik treba „upoznati glazbu različitih vrsta, stilova, pravaca i žanrova, steći znanja o glazbeno-izražajnim sastavnicama i različitim razinama organizacije glazbenog djela te doživjeti, upoznati, razumjeti i naučiti vrednovati glazbu“ (MZO, 2019: 4). Također se ističe kako

upoznatost s glazbom otvara mogućnost daljnjeg istraživanja glazbe i stjecanja novih glazbenih iskustava (MZO, 2019).

Domena B - izražavanje glazbom i uz glazbu, podrazumijeva učeničku aktivnost, izvođenje glazbe: „pjevanje, sviranje, glazbene igre, glazbeno stvaralaštvo te pokret uz glazbu“ (MZO, 2019: 4). Svojom glazbenom aktivnošću učenici razvijaju vlastiti i cjeloviti doživljaj glazbe i razvijaju svoje glazbene kompetencije. Aktivnosti iz ove domene dobar su temelj za izvannastavne i izvanškolske aktivnosti, npr. pjevački zbor, folklorni ansambl i slično (MZO, 2019).

Posljednja, domena C - glazba u kontekstu, polazi od domena A i B, odnosno ona je njihova nadopuna jer „učenik otkriva vrijednosti bogate regionalne, nacionalne i globalne glazbene i kulturne baštine, uočava razvoj, uloge i utjecaje glazbene umjetnosti na društvo te povezuje glazbenu umjetnost s ostalim umjetnostima“ (MZO, 2019: 4).

Odnos domena kroz odgojno-obrazovni ciklus mijenja se s obzirom na učeničke potrebe i mogućnosti te interese tijekom godina obrazovanja. Za učitelje razredne nastave važni su prvi i dio drugog odgojno-obrazovnog ciklusa. Prvi ciklus predstavlja prvi i drugi, a drugi ciklus treći, četvrti i peti razred osnovne škole. U prvom ciklusu učitelj učenike uvodi u svijet glazbe različitim žanrovima glazbe, dječjim pjesmama i brojalicama, a polazi se od učenikovog doživljaja i glazbenog iskustva. Učenici će na kraju ovog ciklusa moći prepoznati, razlikovati, uspoređivati te izražavati „karakter i ugođaj, visinu tona, melodiju, dinamiku, metar/ritam, tempo i boju/izvodilački sastav“ (MZO, 2019: 5). U drugom ciklusu odgojno-obrazovni ishodi su kompleksniji te se učenikovo glazbeno iskustvo proširuje. Učenici upoznaju glazbala, instrumentalne skupine i pjevačke glasove, vokalne skupine, osnovne glazbene oblike te uče slušno prepoznati i analizirati različita glazbena obilježja. Izvode se aktivnosti kojima se postiže potpuni doživljaj glazbe i razvijaju glazbene sposobnosti (MZO, 2019). Također, upoznaju „hrvatsku tradicijsku glazbu u vlastitoj sredini (lokalnoj zajednici) i užem zavičajnom području“ (MZO, 2019: 5).

U četvrtom dijelu popisani su svi odgojno-obrazovni ishodi, njihova razrada, preporuke za ostvarenje ishoda, sadržaji i razine usvojenosti po razredima i domenama za svaki razred

zasebno. Navedene sastavnice određene su tako da omoguće „kontinuirani razvoj i nadogradnja specifično-glazbenih i generičkih kompetencija učenika“ (MZO, 2019: 7).

Nakon tablice za svaki razred, u petom dijelu slijedi detaljna slika koja prikazuje povezanost Glazbene kulture s ostalim predmetima i međupredmetnim temama.

Šesti dio Kurikuluma, Učenje i podučavanje predmeta, podijeljen je na nekoliko podtema koje su ukratko i objašnjene:

Iskustva učenja,

Uloga učitelja,

Materijali i izvori te okruženje,

Određeno vrijeme i organizacija odgojno-obrazovnog procesa te

Aktivnosti u nastavi glazbe, u kojima je detaljno objašnjeno sve što se očekuje od učenika i učitelja te načini na koje se to može ostvariti (MZO, 2019).

Sljedeći dio, vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda, podijeljen je na tri dijela: „vrednovanje za učenje, vrednovanje kao učenje i vrednovanje naučenoga“ (MZO, 2019: 48). Objašnjeni su i navedeni elementi vrednovanja iz različitih područja koje bi učenici trebali savladati, uključujući slušanje i poznavanje glazbe te izražavanje glazbom i uz glazbu. Navedeni su i preporučeni pristupi, metode i tehnike vrednovanja usvojenih ishoda (MZO, 2019).

4.3. Glazbene korelacijske metode u nastavi

Korelacija je međuodnos ili povezanost sadržaja u više različitih pojava. Smisao korelacije nazire se u povezanosti odgojno – obrazovnog procesa u cjelinu. Razlikuje se tematska i strukturalna korelacija. „Za tematsku se korelaciju odabire tema, a za strukturalnu ključna riječ (pojam). Tematska korelacija uspoređuje ono što prikazujemo (proljeće u poeziji, proljeće na slici, skladba s naslovom Proljeće), dok se u strukturalnoj korelaciji koristi

pjesma (poezija) u kojoj prepoznamo samoglasnike, kako bismo osvijestili njihovu zvučnost, visinu zvuka“ (Salopek, 2012: 8).

Korelacija je u razrednoj nastavi moguća na razini svih predmeta, a olakšana je time što jedan učitelj provodi nastavu gotovo svih predmeta. Šimunović (2013) navodi dva oblika provedbe korelacije u nastavi:

Unutarpredmetna korelacija (korelacija unutar nastavnog sadržaja jednog predmeta)

Međupredmetna korelacija (korelacija sadržaja jednog nastavnog predmeta s nastavnim sadržajima drugih nastavnih predmeta).

Oba oblika korelacije preporučuju se u svim predmetima, budući da učenje kroz korelaciju ostavlja trajni utisak na učenika, motivira ga za daljnji rad i istraživanje te mu daje više od jedne staze za učenje. Međupredmetna korelacija, dakako, zahtjeva veću angažiranost učitelja, ali i učenika. Zahtjeva pritom puno znanja, sposobnosti, vještina i spremnosti za rad i povezivanje raznih sadržaja unutar nastavnog procesa. Rojko (2012) ističe da je kod provođenja bilo kakve korelacije vrlo bitno dobro procijeniti kad je ona prikladna i izvediva (Rojko, 2012: 104). Prema Vrkić-Dimić i Vidić (2015) međupredmetnoj korelaciji daje se na važnosti u odgojno-obrazovnom procesu te se ona smatra bitnim dijelom nastave. Ona učenicima daje širu sliku teme o kojoj uče te pruža cjelovito obrazovanje. Učenici prilikom korelacije dvaju ili više predmeta u nastavi pokazuju veću motiviranost, aktivniji su u radu i lakše povezuju pojmove i sadržaj nastave. Primjerena korelacija u nastavi vodi prema uspješnom usvajanju znanja, vještina i sposobnosti kod učenika.

Gledajući pobliže Glazbenu kulturu i glazbu u nastavi, kakvu korelaciju možemo očekivati i kakvoj korelaciji moramo težiti? Prema Dobroti (2012), „uspješna glazbena nastava je ona koja kod učenika uspjeva razviti ljubav prema glazbi, potrebu za glazbom“ (str. 37). Iz toga bismo mogli izvesti zaključak da je uspješna korelacija s glazbom u nastavi ona koja kroz glazbu ostvaruje ljubav prema nastavnom gradivu, potrebu za istraživanjem nastavne teme ili pojma, kojim god putem ili načinom te kroz koji god predmet se odvija.

Trškan (2006) navodi da glazba može imati veliku ulogu u stvaranju pozitivnog okruženja u razredu. Kao metode korištenja glazbe u nastavi navodi glazbu u vidu zvučne pozadine prije početka nastavnog sata i za vrijeme odmora. Također, navodi korištenje glazbe kao pomoć ili dodatak vježbama opuštanja, osobito na početku nastavnog sata ili prije ocjenjivanja te kao pozadinu prilikom čitanja ili slušanja izvornih tekstova, ili pak obrade novog nastavnog gradiva. Trškan preporuča i određivanje različitih vrsta glazbe za različite aktivnosti u nastavi, kako bi iste aktivnosti bile diferencirane svojim ugođajem i tonom: „Nastavnici mogu izabrati posebnu glazbu za ponavljanje nastavnog gradiva te kao motivaciju za novo nastavno gradivo (klasična, narodna, popularna glazba...), a posebnu glazbu tijekom obrađivanja nastavnog gradiva (npr. klasična glazba 19. stoljeća kako bi se privukla pozornost učenika ili barokna glazba za sustavno izlaganje nastavnog gradiva), dok prilikom vježbanja i aktivnog sudjelovanja učenika mogu koristiti posebnu glazbu u kombinaciji s čitanjem teksta ili odgovaranjem na pitanja (individualno, u parovima ili svi učenici)“ (Trškan, 2006: 21).

U sklopu diplomskog rada (Belošević, 2019) provedeno je istraživanje, te je ispitana učestalost povezivanja glazbene kulture s ostalim nastavnim predmetima. Istraživanje je provedeno među učiteljima razredne nastave u Republici Hrvatskoj te je pokazalo kako učitelji razredne nastave većinski ponekad ili često koreliraju glazbenu kulturu s neglazbenim predmetima. Ispitivanje je također pokazalo kako je najčešća korelacija između predmeta Glazbene kulture i Hrvatkoga jezika, Glazbene kulture i Prirode i društva, te Glazbene kulture i Likovne kulture. Također se pokazalo kako učitelji glazbene metode rada uglavnom koriste u uvodnom i glavnom dijelu sata.

U istom istraživanju, učitelji su izrazili stavove o utjecaju korištenja glazbe u nastavi neglazbenih predmeta, te je većina ispitanika odgovorila kako se korelacijom s glazbom u nastavi postiže proširivanje i povezivanje već naučenog sadržaja, a slijedeći najčešći odgovor bio je postizanje zabavnijeg načina učenja.

Ujedno, učitelji ispitani u navedenom istraživanju smatraju kako korelacija pomaže u učenju s razumijevanjem, to jest u tome da učenici ne uče napamet, već logički povezuju pojmove, već postojeća znanja, razmišljaju o naučenom i aktivno su uključeni u učenje.

Rojko (1987/88), s druge strane, tvrdi da se načini korištenja glazbe koji su česti u nastavi ne mogu nazvati korelacijom te puko povezivanje nastavnih sadržaja s odgovarajućom pjesmom ovisno o njenom tonu, raspoloženju ili tematici naziva neestetskim i neumjetničkim. Jedinom pravom korelacijom naziva onu koja se provodi u nastavi književnosti – komparativno, povijesti i geografije, u svrhu cjelovitog obrađivanja nekog kraja, strane zemlje ili povijesnog/umjetničkog razdoblja. Čak i takvu korelaciju dovodi u pitanje govoreći kako se glazba još uvijek koristi autonomno te stvarne korelacije nema.

Pročitavši o ovakvom pogledu na korelaciju s glazbom, prisjetila sam se zašto se ovaj rad bavi korištenjem glazbe u nastavi, a ne samo korelacijom. Stav Rojka, iako pomalo drastičan i, usudila bih se reći pesimističan, nosi u sebi istinu. No, moć glazbe nije samo u njenoj korelaciji s drugim predmetima i temama. Mogućnosti korištenja glazbe u nastavi prelaze pojam korelacije i vrijedi ju koristiti čak i ako se njeno korištenje ne može nazvati stručnim terminom kao što je korelacija. Zato u nastavku navodim neke ideje korelacije neglazbenih nastavnih predmeta s glazbom.

4.4. Prijedlozi korištenja glazbe u nastavi

Belošević (2019) je u svome istraživanju zatražila ispitanike, učitelje razredne nastave, da navedu neke prijedloge korelacije glazbene kulture s neglazbenim nastavnim predmetima, to jest s kojim nastavnim jedinicama najviše koreliraju glazbenu kulturu. Idući po predmetima koje je moguće korelirati s Glazbenom kulturom, u nastavku ću navesti neke od načina korelacije neglazbenih predmeta s glazbenom kulturom koje koriste ispitani učitelji, a potaknuta nastavnim cjelinama i temama iz Nacionalnog plana i programa (2006) te odgojno obrazovnih ishoda iz Kurikuluma nastavnog predmeta hrvatski jezik za

osnovne škole i gimnazije (2019), i sama sam osmislila nekoliko prijedloga korelacije neglazbenih nastavnih predmeta s glazbom i glazbenom kulturom.

4.4.1. Hrvatski jezik

U nacionalnom planu i programu (2006) početno čitanje i pisanje opisano je kao osobitost prvoga razreda osnovne škole, pa kao korelaciju hrvatskoga jezika s glazbom u prvom razredu predlažem korištenje brojalica kao pomoć u čitanju i spajanju slogova, razgovijetnosti i jasnom izgovoru pročitano. Nadalje, u učenju razlike između mjesnog i standardnog govora, prema ishodu iz Kurikuluma nastavnog predmeta hrvatski jezik, moguće je slušanje/pjevanje pjesama na standardnom jeziku, a zatim i svojevrsno prevođenje, to jest pisanje teksta iste pjesme, no na lokalnom žargonu, to jest mjesnom govoru. Ta aktivnost može se provoditi zajednički, uz učiteljevo vođenje i poticanje, osobito kad se radi o prvom razredu osnovne škole, a kasnije se može provoditi i individualno, tako da svaki učenik na svoj način prevede tekst pjesme u mjesni govor, prema osobnom korištenju riječi i određenih žargonizama. Naravno, kao što stoji i u Kurikulumu nastavnog predmeta hrvatski jezik, kao korelaciju s glazbenom kulturom bitno je organizirati odlaske u kazalište, osobito kad se radi o mjuziklima i koncertima glazbe primjerene uzrastu učenika.

Učitelji ispitani u istraživanju koje je provela Belošević (2019) navode kako glazbu u nastavi hrvatskoga jezika najčešće koriste pri vježbi rastavljanja na slogove, početnom čitanju i pisanju, učenju rime, pjesničkih slika te obradi slova, pjesmica i kao pomoć u poštivanju pravopisnih normi. Nadalje, ispitani učitelji koriste glazbu kao motivaciju za nastavne jedinice, povezuju određene teme književnih djela s prigodnim pjesmama te pri obradi nekih lektirnih djela.

4.4.2. Matematika

Učitelji ispitani u istraživanju koje je provela Belošević (2019) kao metode korelacije matematike i glazbene kulture navode korištenje brojalice, povezivanje glazbenog i matematičkog ritma, korištenje glazbe kao pozadine za rješavanje matematičkih zadataka, zapisivanje ritmičkih diktata matematičkim znakovima ili geometrijskim likovima.

Počevši u prvom razredu osnovne škole, moguća je korelacija određenih pojmova s gradivom glazbene kulture i glazbenim formama. Na primjer, prilikom učenja crte i točke, možemo točki pridodati pucketanje prstima, a crti pljesak te tako perkusijom tijela uglazbiti matematičke pojmove. Isto je moguće i s geometrijskim likovima - kao što su naveli i učitelji ispitani u istraživanju koje je provela Belošević, 2019. – svakom liku možemo pridodati glazbeno značenje (npr. trokut - pljesni, krug – potapšaj koljena, kvadrat – lupi nogama o pod) te tako naučiti razlikovati matematičke pojmove, a istovremeno razviti osjećaj za ritam. Nadalje, perkusija i perkusijski instrumenti u učenju matematike mogu imati i razne druge primjene – drvenim štapićima učenici mogu zorno predočiti okomito i usporedno.

Također, tradicionalnijim pristupom korelaciji matematike i glazbene kulture, dolazim i do korelacije brojalice i pjesmica o brojevima, kojima se utvrđuje početno znanje brojeva i brojanja, kao što su i učitelji u istraživanju (Belošević, 2019) naveli.

4.4.3. Tjelesna i zdravstvena kultura

Primjena glazbe u nastavi tjelesne i zdravstvene kulture raznovrsna je, budući da su pokret i glazba često vrlo usko povezani. Ovdje ponovno veliku ulogu igra ritam. Osjećaj za ritam može se dodatno razviti njegovim uparivanjem s pokretima tijela. Učenici uz glazbu mogu izvoditi opće pripremne vježbe, a kao zagrijavanje za nastavni sat može se izvoditi i plesna koreografija, vođena od strane učitelja ili od strane učenika, kada učnički uzrast to dozvoljava. Teme hodanja, trčanja i skakanja, kao što je i predviđeno u Nacionalnom planu

i programu, mogu se izvoditi uz ritam glazbe. Također je moguće vođenje lopte u ritmu pljeska, zviždaljke ili glazbe, ovisno o uzrastu učenika i njihovim sposobnostima. Određene pjesme, kao na primjer Do-Re-Mi, moguće je izvoditi uz koreografiju koja predočuje sadržaj pjesme – pjevanje solmizacijske ljestvice učenici mogu prikazati penjanjem na švedske ljestve.

Učitelji ispitani u radu Belošević, 2019., kao primjere korelacije Tjelesne i zdravstvene kulture s Glazbenom kulturom, učitelji navode kretanje u određenom tempu, oponašanje zvukova prirode tijelom, ples, korištenje glazbe kao pozadinu za izvođenje pripremnih vježbi, korištenje glazbe kao pokretača vježbi tj. kao znak za početak i trajanje neke vježbe, hodanje i trčanje tempom koji zadaje glazba.

4.4.4. Priroda i društvo

U nastavi prirode i društva s korištenjem glazbe u nastavi možemo započeti jednostavno, slušanjem prigodnih pjesama vezanih uz nastavnu temu koja se obrađuje. Na primjer, pri obradi teme Moja škola u prvom razredu, ukoliko postoji himna škole, učenici je mogu obraditi i zapjevati pod nastavom prirode i društva, ili pak osmisliti vlastitu, novu himnu škole; pri obradi godišnjih doba, postoje prigodne pjesmice koje se mogu glazbeno obraditi uz nastavu prirode i društva ili pak otpjevati neke već naučene prigodne pjesmice. Isto vrijedi i za obradu tema Nadalje, proširujući teme koje učenici obrađuju, uz učenje strana svijeta moguće je korištenje brojalice o orijentiranju u prostoru. Pri učenju teme Mjesto u kojem živim u prvom razredu te Simboli domovine u četvrtom razredu, mogu se obrađivati i pjevati mjesne himne i himna domovine.

Učitelji ispitani u istraživanju (Belošević, 2019) naveli su neke nastavne jedinice i cjeline u kojima najčešće koriste glazbene metode, a to je pri učenju godišnjih doba, učenju o obitelji, prometu i stanovanju, pri obradi tema zdravlje, dijete, moje tijelo. Učitelji su u istraživanju također naveli kako im glazba u nastavi prirode i društva služi za dočaravanje

različitosti i raznolikosti, pri obradi nastavnih tema o Republici Hrvatskoj, obilježavanju važnih datuma i blagdana. Naravno, učitelji u nastavi prirode i društva također često koriste i prigodne pjesme, ovisno o godišnjem dobu, proslavi određenih blagdana i obilježavanju praznika te pri orijentaciji u prostoru i prometu, gdje za to već postoje prigodne pjesme.

Udaljivši se malo od pjesama i materijala koji nam se nude unutar kurikuluma i nastavnog plana i programa, postoje mnoge mogućnosti korištenja popularne dječje glazbe u podučavanju prirode i društva. Na primjer, pri učenju teme Značenje vode za život ljudi u trećem razredu, možemo podići interes učenika i dodatno naglasiti važnost vode za život ljudi pjevanjem pjesme Vodice u bočice, dječjeg kanala Juhuhu.

U trećem razredu, pri podučavanju o sadašnjosti, prošlosti i budućnosti, i sama sam se, tijekom školske prakse, susrela s izazovom jasnog prikazivanja te teme učenicima. Kad se radi o tako kompleksnoj temi i o učenju neopipljivog koncepta kao što su vrijeme, preci i potomci, a u nedostatku materijala koji bi na motivirajuć i zoran način prikazali tematiku učenicima, okrenula sam se glazbi te obradila nastavnu temu kroz novoosmišljenu pjesmu o precima i potomcima, koju su učenici izuzetno brzo usvojili, a pritom i razvili razumijevanje o obrađenoj temi.

4.4.5. Likovna kultura

U okviru povezanosti Glazbene kulture i Likovne kulture, učitelji ispitani u istraživanju koje je provela Belošević, 2019., najviše su skloni provoditi korelaciju pri obradi tema kontrasta, ritma, kompozicije, korištenje glazbe kao pozadine u radu, korištenje skladbi kao poticaj za likovno stvaralaštvo, te za postizanje ugodne atmosfere u razredu.

Kao što vidimo, korištenje glazbe u nastavi likovne kulture česta je pojava te je veza likovne i glazbene umjetnosti jaka bez obzira na obrađivanu temu. Stoga ponekad nije nužno dugo razmišljati kako bi se došlo do korelacije glazbe i likovne kulture. Slušanje prigodnih pjesama pri slikanju određenih pojmova kao što su godišnja doba, povezivanje

skladbi s bojom i emocijom koju određena boja predstavlja za učenika te slikanje interpretacije glazbenog djela samo su neki od načina korištenja glazbe u nastavi likovne kulture.

Nastavne teme likovne kulture na početku prvoga razreda slične su temama nastave matematike (Točka i crta), pa niti ovdje nije isključena korelacija ritma s likovnim pojmovima, kao što je spomenuto i pri mogućnostima korelacije glazbe s nastavom matematike. Na primjer, kao motivaciju za nastavnu temu *Točka, crta* može se otpjevati pjesma „Točka, točka, točkica“. Pri obradi tonova boja te hladnih i toplih boja, moguće je povezivanje pojmova hladnog i toplog sa molskim i durskim akordima, to jest povezivanje tih pojmova s osjećajem koji nam daju određeni akordi.

Nadalje, pri obradi teme Površina, u sklopu koje učenici svladavaju pojmove glatke i hrapave površine, moguć je glazbeni prikaz glatke površine s drvenim štapićima, a hrapave površine drvenim štapićima s brazdama. Time se učenicima zorno i zvučno prikazuje razlika između glatkog i hrapavog.

5. GLAZBENE KOMPETENCIJE STUDENATA

5.1. Inicijalne kompetencije studenata

Inicijalne glazbene kompetencije potpuno su individualne i ovise o dosadašnjem iskustvu i glazbenom obrazovanju studenta. Prema formalnom glazbenom obrazovanju studenta možemo ih podijeliti u tri kategorije: student nema glazbeno obrazovanje osim onog iz osnovne i srednje škole, student ima dodatno glazbeno obrazovanje niže, odnosno osnovne glazbene škole i student ima dodatno glazbeno obrazovanje srednje glazbene škole.

Studenti koji nemaju dodatno formalno glazbeno obrazovanje, prema Nacionalnom kurikulumu (2019), u osnovnoj školi trebali su steći osnovna znanja o karakteru i ugođaju, visini tona, melodiji, dinamičkim, metru, odnosno ritmu, tempu i boji te o izvodičkom sastavu. Trebali su upoznati izgled i zvuk glazbala, instrumentalne i vokalne skupine i pjevačke glasove, osnovne glazbene oblike te naučiti slušno prepoznati i analizirati glazbena obilježja. Trebali su upoznati obilježja vokalne, instrumentalne i vokalno-instrumentalne glazbe i različitih izvodičkih sastava, različitih glazbenih žanrova, primjerice klasične, tradicijske i popularne, obilježja glazbenih i glazbeno-scenskih vrsta, glazbeno-stilskih razdoblja i tako dalje. Uz to, trebali su upoznati temeljne karakteristike hrvatske tradicionalne glazbe i glazbu manjinskih kultura te o glazbenoj tradiciji Europe i drugih kontinenata. Nadalje, u srednjoj školi studenti su trebali steći znanja o glazbi kroz povijest te glazbi u različitim kulturama.

Oni studenti koji su osim osnovnog glazbenog obrazovanja u skopu nastave Glazbene kulture pohađali i glazbenu školu, upoznati su dublje s glazbenim elementima, notnim zapisom, sviranjem instrumenta, pjevanjem i drugim. Ti studenti u prednosti su kada se radi u predmetima glazbenog praktikuma, glazbene kulture i metodike i drugih glazbenih predmeta tijekom učiteljskog studija.

5.2. Kompetencije stečene na studiju

Kako bismo dobili poblizu sliku glazbenog obrazovanja koje učitelji stječu tijekom studija, odlučila sam pogledati u program triju fakulteta koje pohađaju ispitanici provedenog istraživanja; Fakulteta odgojnih i obrazovnih znanosti u Puli, Učiteljskog fakulteta u Zagrebu te Učiteljskog fakulteta u Rijeci.

5.2.1. Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti u Puli

Glazbeno obrazovanje studenata Učiteljskog studija na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti u Puli traje od drugog do osmog semestra te se provodi kroz ukupno sedam obveznih predmeta: Glazbena kultura, Glazbeno pismo i sviranje, Sviranje I i II te Metodika glazbene kulture I, II i III.

Glazbena kultura obavezan je predmet u drugom semestru učiteljskog studija u Puli. Bodovna vrijednost mu je 2 ECTS boda. Izvodi se putem predavanja i vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 1¹).

Tablica 1: Glazbena kultura

Ishodi predmeta	Studenti će nakon odslušanog kolegija biti u stanju: 1. Prepoznati i analizirati glazbeno djelo određivanjem Stilskog razdoblja, glazbenog oblika i glazbene vrste. 2. Usporediti karakteristike različitih glazbenih djela s obzirom na razdoblje nastanka i izvođački sastav. 3. Usporediti i analizirati vrijedna hrvatska i svjetska glazbena djela te suvremena glazbena ostvarenja slušanjem glazbe
Opis sadržaja predmeta	Kolegij Glazbena kultura uključuje sljedeće cjeline:

¹ Detalji predmeta Glazbena kultura, preuzeto 2.9.2022. s <https://fooz.unipu.hr/download/repository/2022/IPN%20Integrirani%20preddiplomski%20i%20diplomski%20sv%20euc%CC%8Cilis%CC%8Cni%20uc%CC%8Citeljski%20studij%20%282021.-2022.%29.pdf>

	1. Sastavnice glazbenog jezika (melodija, harmonija, ritam, boja, slog) 2. Glazbeni oblici i glazbene vrste 3. Glazbena kultura antičke Grčke i Rima 4. Glazba srednjeg vijeka 5. Glazbena renesansa 6. Barok 7. Bečka klasika 8. Romantizam i predstavnici romantizma 9. Glazbeni impresionizam i ekspresionizam 10. Glazbeni smjerovi 20. stoljeća 11. Glazba u Hrvatskoj i predstavnici hrvatske umjetničke glazbe 12. Hrvatska tradicijska glazba 13. Terenska nastava Terenska nastava će se održati odlaskom u kazalište ili koncertnu dvoranu gdje će studenti pratiti izabrani glazbeni sadržaj i nije nužno zadnja cjelina kolegija već je ovisan o repertoaru sezone.

Glazbeno pismo i sviranje obavezan je kolegij u trećem semestru učiteljskog studija u Puli. Bodovna vrijednost mu je 3 ECTS boda. Izvodi se putem predavanja i vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 2²).

Tablica 2: Glazbeno pismo i sviranje

Ishodi predmeta	Studenti će nakon odslušanog kolegija biti u stanju: 1. Samostalno primijeniti vještinu čitanja notnog zapisa za interpretaciju jednostavnijih skladbi pjevanjem i sviranjem na glasoviru (posebno lijevom i posebno desnom rukom) 2. Naučiti teoriju glazbe 3. Svirati na instrumentu s tipkama (glasovir, sinthsizer)
Opis sadržaja predmeta	Kolegij Glazbeno pismo i sviranje uključuje sljedeće cjeline: 1. Ton

² Detalji predmeta Glazbeno pismo I sviranje, preuzeto 2.9.2022. s <https://fooz.unipu.hr/download/repository/2022/IPN%20Integrirani%20preddiplomski%20i%20diplomski%20sv%20euc%CC%8Cilis%CC%8Cni%20uc%CC%8Citeljski%20studij%20%282021.-2022.%29.pdf>

	2. Notne vrijednosti 3. Glazbeni metar i ritam 4. Ljestvice 5. Akordi (kvintakordi, septakordi) 6. Melodija 7. Harmonija 8. Glazbeni oblici 9. Tempo 10. Dinamika 11. Sviranje na instrumentima s tipkama

Sviranje I obavezan je predmet u četvrtom semestru učiteljskog studija u Puli. Bodovna vrijednost mu je 2 ECTS boda, a izvodi se putem vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 3³).

Tablica 3: Sviranje I

Ishodi predmeta	Studenti će nakon odslušanog kolegija biti u stanju: 1. Ovladati tehnikom sviranja na klavijaturi zajedno lijevom i desnom rukom 2. Primjeniti vještinu čitanja notnog zapisa za interpretaciju je nastavnijih skladbi sviranjem na glasoviru (klavijaturi) 3. Svirati metar i ritam na Orffovom instrumentariju
Opis sadržaja predmeta	Kolegij Sviranje I. uključuje sljedeće cjeline: 1. Glazbeni izražajni elementi 2. Tehničke vježbe za razvoj motorike prstiju 3. Sviranje ljestvica (dur i mol), kroz jednu oktavu, do četiri predznaka 4. Sviranje melodije desnom rukom i jednostavne harmonijske pratnje lijevom rukom (zajedno) na klavijaturi 5. Harmonizacija zadane melodije 6. Sviranje metra i ritma na Orffovom instrumentariju. 7. Pjevanje

³ Detalji predmeta Sviranje I, preuzeto 2.9.2022. s

<https://fooz.unipu.hr/download/repository/2022/IPN%20Integrirani%20preddiplomski%20i%20diplomski%20sv%20euc%CC%8Cilis%CC%8Cni%20uc%CC%8Citeljski%20studij%20%282021.-2022.%29.pdf>

Sviranje II obvezan je predmet u petom semestru učiteljskog studija u Puli. Bodovna vrijednost mu je 2 ECTS boda, a izvodi se putem vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 4⁴).

Tablica 4: Sviranje II

Ishodi predmeta	Studenti će nakon odslušanog kolegija biti u stanju: 1. Ovladati tehnikom sviranja na klavijaturi zajedno lijevom i desnom rukom 2. Primijeniti vještinu čitanja notnog zapisa za interpretaciju jednostavnih skladbi pjevanjem i sviranjem na glasoviru (klavijaturi) 3. Svirati metar i ritam na Orffovom instrumentariju 4. Harmonizirati zadanu melodiju
Opis sadržaja predmeta	Kolegij Sviranje II. uključuje sljedeće cjeline: 1. Glazbeni izražajni element 2. Tehničke vježbe za razvoj motorike prstiju 3. Sviranje ljestvica (dur i mol), kroz dvije oktave, do četiri predznaka 4. Uvježbavanje sviranja akorda u rastavljenom obliku 5. Sviranje melodije desnom rukom i jednostavne harmonijske pratnje lijevom rukom (zajedno) na klavijaturi 6. Pjevanje uz pratnju klavijature 7. Harmonizacija zadane melodije 8. Sviranje metra i ritma na Orffovom instrumentariju. 9. Pjevanje

Metodika glazbene kulture I obvezan je predmet koji se izvodi u šestom semestru učiteljskog studija u Puli. Bodovna vrijednost predmeta je 4 ECTS boda te se izvodi putem predavanja i vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 5⁵).

⁴ Detalji predmeta Sviranje II, preuzeto 2.9.2022. s

<https://fooz.unipu.hr/download/repository/2022/IPN%20Integrirani%20preddiplomski%20i%20diplomski%20sv%20euc%CC%8Cilis%CC%8Cni%20uc%CC%8Citeljski%20studij%20%282021.-2022.%29.pdf>

Tablica 5: Metodika glazbene kulture I

Ishodi predmeta	Studenti će nakon odslušanog kolegija biti u stanju: 1. Definirati sve bitne odrednice metodike glazbene kulture 2. Navesti prednosti i nedostatke različitih nastavnih oblika i metoda rada u glazbenoj kulturi 3. Razviti kod učenika glazbeni sluh, ritam i glazbenu memoriju pjevanjem, sviranjem i slušanjem glazbenih djela 4. Razviti kod učenika motoričke sposobnosti pri sviranju 5. Demonstrirati znanja iz teorije glazbe, glazbene umjetnosti, pjevanja i sviranja na teorijskoj i praktičnoj razini
Opis sadržaja predmeta	Kolegij Metodika glazbene kulture I. uključuje sljedeće cjeline: 1. Pojam i definicija metodike glazbene kulture 2. Nastavni oblici i metode rada 3. Glazbene sposobnosti 4. Pjevanje kao područje glazbene kulture 5. Postupak učenja po sluhu 6. Glazbeni instrumenti 7. Sviranje kao područje glazbene kulture 8. Brojalice 9. Slušanje glazbe kao područje glazbene kulture 10. Slušanje vokalne, vokalno-instrumentalne i instrumentalne skladbe 11. Priprema za slušanje glazbe 12. Analiza glazbenog djela 13. Zapažanje izražajnih elemenata 14. Izražavanje dojmova i vrednovanje doživljaja

⁵ Detalji predmeta Metodika glazbene culture I, preuzeto 2.9.2022. s <https://fooz.unipu.hr/download/repository/2022/IPN%20Integrirani%20preddiplomski%20i%20diplomski%20sv%20euc%CC%8Cilis%CC%8Cni%20uc%CC%8Citeljski%20studij%20%282021.-2022.%29.pdf>

Metodika glazbene kulture II obavezan je predmet u sedmom semestru učiteljskog studija u Puli. Bodovna vrijednost predmeta je 4 ECTS boda. Izvodi se putem predavanja i vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 6⁶).

Tablica 6: Metodika glazbene kulture II

Ishodi predmeta	Studenti će nakon odslušanog kolegija biti u stanju: 1. Definirati sve bitne odrednice metodike glazbene kulture 2. Navesti prednosti i nedostatke različitih nastavnih oblika i metoda rada u glazbenoj kulturi 3. Prepoznati glazbene sposobnosti učenika 4. Razviti kod učenika glazbeni sluh, ritam i glazbenu memoriju pjevanjem, sviranjem i slušanjem glazbenih djela 5. Razviti kod učenika motoričke sposobnosti pri sviranju 6. Demonstrirati znanja iz teorije glazbe, glazbene umjetnosti, pjevanja i sviranja na teorijskoj i praktičnoj razini. 7. Potaknuti djecu na lijepo pjevanje, pravilno ritmiziranje, sviranje i kreativno izražavanje
Opis sadržaja predmeta	Kolegij Metodika glazbene kulture II. uključuje sljedeće cjeline: 1. Pojam i definicija metodike glazbene kulture 2. Smisao glazbene kulture u nižim razredima osnovne škole 3. Nastavni oblici i metode rada 4. Glazbene sposobnosti 5. Pjevanje kao područje glazbene kulture 6. Postupak učenja po sluhu 7. Glazbeni instrumenti 8. Sviranje kao područje glazbene kulture 9. Brojalice 10. Zapažanje izražajnih elemenata 11. Priprema za nastup i javni nastup 12. Terenska nastava (kazalište, koncert, glazbena zavičajna nastava)

⁶ Detalji predmeta Metodika glazbene culture II, preuzeto 2.9.2022. s <https://fooz.unipu.hr/download/repository/2022/IPN%20Integrirani%20preddiplomski%20i%20diplomski%20sv%20euc%CC%8Cilis%CC%8Cni%20uc%CC%8Citeljski%20studij%20%282021.-2022.%29.pdf>

Metodika glazbene kulture III obavezan je predmet u sedmom semestru učiteljskog studija u Puli. Bodovna vrijednost predmeta je 3 ECTS boda. Izvodi se putem predavanja i vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 7⁷).

Tablica 7: Metodika glazbene kulture III

Ishodi predmeta	Studenti će nakon odslušanog kolegija biti u stanju: 1. Definirati sve bitne odrednice metodike glazbene kulture 2. Navesti prednosti i nedostatke različitih nastavnih oblika i metoda rada u glazbenoj kulturi 3. Prepoznati glazbene sposobnosti učenika 4. Uspoređivati i razlikovati glazbena djela prema njihovoj vrijednosti 5. Analizirati glazbeno djelo namijenjeno djeci predškolskog uzrasta 6. Potaknuti djecu na izražavanje doživljaja odslušanog glazbenog djela. 7. Demonstrirati znanja iz teorije glazbe, glazbene umjetnosti, pjevanja i sviranja na teorijskoj i praktičnoj razini
Opis sadržaja predmeta	Kolegij Metodika glazbene kulture III. uključuje sljedeće cjeline: 1. Nastavni oblici i metode rada – slušanje glazbe 2. Glazbene sposobnosti 3. Pjevanje kao područje glazbene kulture 4. Glazbeni instrumenti 5. Sviranje kao područje glazbene kulture 6. Brojalice 7. Slušanje glazbe: slušanje vokalnih, vokalno-instrumentalnih i instrumentalnih skladbi 8. Priprema za slušanje glazbe (vokalnih, vokalno-instrumentalnih i instrumentalnih skladbi) kao područje glazbene kulture 9. Zapažanje izražajnih elemenata – analiza glazbenog djela 10. Nastupno predavanje (diplomski sat)

⁷ Detalji predmeta Metodika glazbene culture III, preuzeto 2.9.2022. s <https://fooz.unipu.hr/download/repository/2022/IPN%20Integrirani%20prediplomski%20i%20diplomski%20sv%20euc%CC%8Cilis%CC%8Cni%20uc%CC%8Citeljski%20studij%20%282021.-2022.%29.pdf>

5.2.2. Učiteljski fakultet u Zagrebu

Glazbeno obrazovanje studenata Učiteljskog fakulteta na Sveučilištu u Zagrebu traje od trećeg do osmog semestra te se provodi kroz ukupno trinaest obveznih predmeta: Glazbena kultura I i II, Glazbeni praktikum (gitara) I, II, III i IV, Glazbeni praktikum (elektronička klavijatura, sint.) I, II, III, IV te Metodika glazbene kulture I, II i III.

Glazbena kultura I obavezan je predmet na trećem semestru integriranog učiteljskog studija u Zagrebu, a bodovna vrijednost mu je 2 ECTS boda. Način izvođenja nastave je putem predavanja i vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 8⁸).

Tablica 8: Glazbena kultura I

Ishodi predmeta	Poznavanje temeljnih znanstvenih i teorijskih spoznaja iz odgojno-obrazovnih područja u odgoju i obrazovanju (jezično-komunikacijsko, društveno-humanističko, matematičko-prirodoslovno, informacijsko-komunikacijsko, tjelesno i zdravstveno, umjetničko područje), te ovladanost relevantnim sadržajima iz pripadajućih nastavnih predmeta; 1. Ostvariti sintetičku razinu kognitivnog područja stručnog znanja kroz bazične elemente glazbene pismenosti / zapisivanje, čitanje i sviranje glazbenih primjera. 2. Ostvariti osnovnu artikulacijsku razinu psihomotornog područja glazbene pismenosti/ sviranje ritma i doba uz pjevanje i pokret
Opis sadržaja predmeta	1. parametri i osobine tona2. glazbena abeceda i solmizacija / relativna i apsolutna notacija3. g- ključ, f- ključ, informativno c- ključ / diktat4. tonski sustav / imena oktava, načini pisanja nota

⁸ Detalji predmeta Glazbena kultura I, preuzeto 2.9.2022. s https://www.ufzg.unizg.hr/wp-content/uploads/2020/03/US903_CORE.pdf

	i imenovanja tonova unutar svake 5. notne vrijednosti 6. ritam, metar(dobe), ligatura, nota s točkom, sinkopa / diktat, sviranje 7. mjera /vrste, relativna vrijednost note, pretvaranje iz jedne mjere u drugu 8. ljestvica, odnosi tonova unutar ljestvice / stupanj, stepen, polustepen / slušno prepoznavanje 9. dur i mol ljestvice s povisilicama i snizilicama / sve dur i mol ljestvice kvintnog i kvartnog kruga 10. transponiranje iz tonaliteta u tonalitet 11. intervali po vrsti i veličini / prepoznavanje, zadavanje 12. akord, vrste kvintakorda i njegovi obrati / prepoznavanje, sviranje 13. čitanje zadanih primjera ritamskim slogovima uz taktiranje metra 14. čitanje zadanih primjera solmizacijom uz taktiranje metra 15. čitanje zadanih primjera glazbenom abecedom uz taktiranje metra

Glazbeni praktikum I (Gitara) obvezni je predmet u trećem semestru učiteljskog studija u Zagrebu. Bodovna vrijednost mu je 1 ECTS bod. Predmet se u potpunosti izvodi putem vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 9⁹).

Tablica 9: Glazbeni praktikum I (Gitara)

Ishodi predmeta	1. Čitanje nota 2. Čitanje ritma 3. Samostalna analiza notnog teksta (tonalitet, mjera, opseg tonova, prstomet) 4. Intonativno snalaženje (pravilo i točno intoniranje zadane melodije) 5. Intonativno brojanje ritma 6. Čitanje i razumijevanje jednostavnih glazbenih sadržaja 7. Vladanje jednostavnim motoričkim vještinama

⁹ Detalji predmeta Glazbeni praktikum I (Gitara), preuzeto 2.9.2022. s https://www.ufzg.unizg.hr/wp-content/uploads/2020/03/US903_CORE.pdf

Opis sadržaja predmeta	Kolegij se izvodi na način postepenog učenja savladavanja sviranja od osnovnih postavki desna i lijeve ruke, utvrđivanja teoretskih spoznaja iz glazbene teorije, redovitim vježbanjem izvan nastave i savladavanjem sve zahtjevnijeg programa, pa do samostalnog snalaženja na instrumentu preko glazbenih primjera. Kroz semestar studenti se susreću s 15 (petnaest) pjesama prvog razreda osnovne škole koje na satu prvo analiziraju (tonalitet, mjera, raspon tonova, prstomet), a zatim ih uvježbavaju i na sljedećem satu odsviraju zadane naučene primjere

Glazbeni praktikum I (elektronička klavijatura, sint.) obvezni je predmet u trećem semestru studija. Bodovna vrijednost mu je 1 ECTS bod, a izvodi se putem vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 10¹⁰).

Tablica 10: Glazbeni praktikum I (elektronička klavijatura, sint.)

Ishodi predmeta	1. Čitanje nota 2. Čitanje ritma 3. Samostalna analiza notnog teksta (tonalitet, mjera, opseg tonova, prstomet) 4. Intonativno snalaženje (pravilo i točno intoniranje zadane melodije) 5. Intonativno brojanje ritma 6. Čitanje i razumijevanje jednostavnih glazbenih sadržaja 7. Vlanje jednostavnim motoričkim vještinama
Opis sadržaja predmeta	Kolegij se izvodi na način postepenog učenja savladavanja sviranja od osnovnih postavki ruku na instrumentu (klavijaturi), utvrđivanja teoretskih spoznaja iz glazbene teorije, preko permanentnog vježbanja kod kuće i savladavanja sve zahtjevnijeg programa, pa do samostalnog muziciranja na instrumentu preko glazbenih primjera. Kroz ovaj

¹⁰ Detalji predmeta Glazbeni praktikum I (elektronička klavijatura, sint.), preuzeto 2.9.2022. s https://www.ufzg.unizg.hr/wp-content/uploads/2020/03/US903_CORE.pdf

	semestar studenti se susreću s 15 (petnaest) pjesama prvog razreda osnovne škole koje na satu prvo analiziraju (tonalitet, mjera, raspon tonova, prstomet), a zatim ih kod kuće uvježbavaju i na narednom satu odsviraju zadane naučene primjere.

Glazbena kultura II obvezni je predmet koji se izvodi u četvrtom semestru učiteljskog studija u Zagrebu. Bodovna vrijednost mu je 2 ECTS boda te se izvodi putem predavanja i vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 11¹¹).

Tablica 11: Glazbena kultura II

Ishodi predmeta	Studenti će biti sposobni: 1. prepoznati glazbene oblike odslušanih skladbi 2. imenovati, objasniti, upoznati i usvojiti dio glazbene terminologije 3. analizirati odslušanu skladbu i razlučiti njezine glazbene sastavnice 4. prepoznati određena djela iz glazbene literature 5. stvoriti slušnu percepciju različitih glazbenih pojmova i skladbi 6. povezati, identificirati i organizirati značajke glazbenih stilova 7. razvijati artikulaciju u području izvođenja glazbe i čitanja nota
Opis programa predmeta	1. Analiza izražajnih sastavnica glazbenog djela: metar, ritam, melodija, harmonija, tempo, dinamika, agogika, boja, i oblik 2. Slušna analiza glazbenih oblika na primjerima skladbi za slušanje iz Kurikula za Glazbenu kulturu (motiv, fraza, mala i velika glazbena rečenica, mala i velika glazbena perioda) 3. Upoznavanje i slušna analiza jednostavnih glazbenih oblika 4. Upoznavanje i slušna analiza složenih glazbenih oblika: jednostavačni i višestavačni, solo-popijevka, opera, oratorij, kantata, musical... 5. Programnost u glazbi

¹¹ Detalji predmeta Glazbena kultura II, preuzeto 2.9.2022. s https://www.ufzg.unizg.hr/wp-content/uploads/2020/03/US903_CORE.pdf

	6. Povijesni pregled razdoblja i stilova u glazbenoj umjetnosti s glavnim predstavnicima 7. Poznavanje glazbenih instrumenata na primjerima iz glazbene literature (Instrumentalna glazba / upoznavanje osnovnih značajki instrumenata simfonijskog orkestra) 8. Vokalna glazba / glas, vrste glasova, njega glasa, osnove vokalne tehnike i vokalne higijene (informativno) 9. Osposobljavanje za vokalnu izvedbu jednostavnih primjera prema Kurikulu za Glazbenu kulturu 10. Kratki i jednostavni ritamski i melodijski diktati / slušno prepoznavanje, zapisivanje

Glazbeni praktikum II (Gitara) obvezni je predmet u četvrtom semestru studija. Bodovna vrijednost mu je 1 ECTS. Izvodi se isključivo putem vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 12¹²).

Tablica 12: Glazbeni Praktikum II (Gitara)

Ishodi predmeta	1. Čitanje nota 2. Čitanje ritma 3. Samostalna analiza skladbe (tonalitet, mjera, opseg tonova, prstomet) 4. Koordinacija lijeve i desne ruke i oblikovanje tona 5. Intonativno snalaženje (pravilno i točno intoniranje zadane melodije) 6. Intonativno brojanje ritma 7. Pravilno pjevanje točnog teksta uz sviranje s obje ruke 8. Upotreba dvoglasja 9. Napredovanje u savladavanju motoričkih vještina 10. Usvajanje osnovnih teorijskih pojmova u instrumentalnoj praksi
Opis sadržaja predmeta	Kolegij se izvodi na način postepenog učenja savladavanja sviranja od osnovnih postavki ruku na instrumentu (gitara,

¹² Detalji predmeta Glazbeni praktikum II (Gitara), preuzeto 2.9.2022. s https://www.ufzg.unizg.hr/wp-content/uploads/2020/03/US903_CORE.pdf

	klavijatura), utvrđivanja teoretskih spoznaja iz glazbene teorije, preko permanentnog vježbanja i savladavanja sve zahtjevnijeg programa, pa do samostalnog muziciranja instrumentu preko glazbenih primjera. Kroz ovaj semestar studenti se susreću s 30 pjesama prvog razreda osnovne škole koje na satu prvo analiziraju (tonalitet, mjera, raspon tonova, akordi, prstomet), a zatim ih izvan termina nastave uvježbavaju i na narednom satu odsviraju zadane naučene primjere.

Glazbeni praktikum II (elektronička klavijatura, sint.) obvezni je predmet u četvrtom semestru studija. Bodovna vrijednost mu je 1 ECTS, a izvodi se putem vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 13¹³).

Tablica 13: Glazbeni praktikum II (elektronička klavijatura, sint.)

Ishodi predmeta	1. Čitanje nota 2. Čitanje ritma 3. Samostalna analiza skladbe (tonalitet, mjera, opseg tonova, prstomet) 4. Koordinacija lijeve i desne ruke i oblikovanje tona 5. Intonativno snalaženje (pravilno i točno intoniranje zadane melodije) 6. Intonativno brojanje ritma 7. Pravilno pjevanje točnog teksta uz sviranje s obje ruke 8. Upotreba dvoglasja 9. Napredovanje u savladavanju motoričkih vještina 10. Usvajanje osnovnih teorijskih pojmova u instrumentalnoj praksi
Opis sadržaja predmeta	Kolegij se izvodi na način postepenog učenja savladavanja sviranja od osnovnih postavki ruku na instrumentu (gitara, klavijatura), utvrđivanja teoretskih spoznaja iz glazbene teorije, preko permanentnog vježbanja kod

¹³ Detalji predmeta Glazbeni praktikum II (elektronička klavijatura, sint.) preuzeto 2.9.2022. s https://www.ufzg.unizg.hr/wp-content/uploads/2020/03/US903_CORE.pdf

	kuće i savladavanja sve zahtjevnijeg programa, pa do samostalnog muziciranja instrumentu preko glazbenih primjera s desnom i lijevom rukom. Kroz ovaj semestar studenti se susreću s 30 pjesama prvog razreda osnovne škole koje na satu prvo analiziraju (tonalitet, mjera, raspon tonova, akordi, prstomet), a zatim ih kod kuće uvježbavaju i na narednom satu odsviraju zadane naučene primjere.

Glazbeni praktikum III (Gitara) obvezni je predmet u petom semestru studija. Bodovna vrijednost mu je 1 ECTS, a izvodi se putem vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 14¹⁴).

Tablica 14: Glazbeni praktikum III (Gitara)

Ishodi predmeta	1. Razumijevanje glazbe s obzirom na strukturu kolegija 2. Samostalna analiza skladbe (tonalitet, mjera, opseg tonova, prstomet) 3. Višeglasno sviranje – akordička pratnja melodije 4. Intonativno snalaženje (pravilno i točno intoniranje zadane melodije) 5. Intonativno brojanje ritma 6. Pravilno pjevanje točnog teksta uz akordičku pratnju
Opis sadržaja predmeta	Kolegij se izvodi na način postepenog učenja savladavanja sviranja od osnovnih postavki ruku na instrumentu (gitara), utvrđivanja teoretskih spoznaja iz glazbene teorije, preko redovitog vježbanja kod kuće i savladavanja sve zahtjevnijeg programa, pa do samostalnog muziciranja na instrumentu preko glazbenih primjera. Kroz ovaj semestar studenti obrađuju 30 pjesama drugog razreda osnovne škole koje na satu prvo analiziraju (tonalitet, mjera, raspon tonova, prstomet, akordi), a zatim

¹⁴ Detalji predmeta Glazbeni praktikum III (Gitara), preuzeto 2.9.2022. s https://www.ufzg.unizg.hr/wp-content/uploads/2020/03/US903_CORE.pdf

	ih samostalno uvježbavaju i na narednom satu odsviraju zadane naučene primjere.

Glazbeni praktikum III (elektronička klavijatura, sint.) obvezni je predmet u petom semestru studija. Bodovna vrijednost mu je 1 ECTS, a izvodi se putem vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 15¹⁵).

Tablica 15: Glazbeni praktikum III (elektronička klavijatura, sint.)

Ishodi predmeta	1. Razumjevanje glazbe na razini samostalnog zaključivanja pojmova tonaliteta apsolutne i programne glazbe. 2. Samostalna analiza skladbe (tonalitet, mjera, opseg tonova, prstomet) 3. Višeglasno sviranje 4. Intonativno snalaženje (pravilno i točno intoniranje zadane melodije) 5. Intonativno brojanje ritma 6. Pravilno pjevanje točnog teksta uz akordičku pratnju
Opis sadržaja predmeta	Kolegij se izvodi na način postepenog učenja savladavanja sviranja od osnovnih postavki ruku na instrumentu (el. klavijatura, sint.), utvrđivanja teoretskih spoznaja iz glazbene teorije, preko permanentnog vježbanja kod kuće i savladavanja sve zahtjevnijeg programa, pa do samostalnog muziciranja na instrumentu preko glazbenih primjera. Kroz ovaj semestar studenti obrađuju 30 pjesama drugog razreda osnovne škole koje na satu prvo analiziraju (tonalitet, mjera, raspon tonova, prstomet, akordi), a zatim ih kod kuće uvježbavaju i na narednom satu odsviraju zadane naučene primjere.

¹⁵ Detalji predmeta Glazbeni praktikum III (elektronička klavijatura, sint.), preuzeto 2.9.2022. s https://www.ufzg.unizg.hr/wp-content/uploads/2020/03/US903_CORE.pdf

Glazbeni praktikum IV (Gitara) obavezan je predmet u šestom semestru studija. Bodovna vrijednost mu je 1 ECTS. Izvodi se putem vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 16¹⁶).

Tablica 16: Glazbeni praktikum IV (Gitara)

Ishodi predmeta	1. Razumjevanje glazbe na razini samostalnog zaključivanja pojmova tonaliteta apsolutne i programne glazbe. 2. Samostalna analiza skladbe (tonalitet, mjera, akordi, opseg tonova, prstomet) 3. Uvod u višeglasje - harmonizacija melodija od dvoglasja do četveroglasja 4. Intonativno snalaženje (pravilno i točno intoniranje zadane melodije) 5. Vladanje ritmičnim figurama 6. Ritmiziranje akordičke pratnje 7. Pravilno pjevanje točnog teksta uz akordičku pratnju
Opis sadržaja predmeta	Kolegij se izvodi na način utvrđivanja teorijskih spoznaja putem permanentnog vježbanja izvan termina nastave i savladavanja sve zahtjevnijeg programa, pa do samostalnog muziciranja na instrumentu preko glazbenih primjera. Kroz ovaj semestar studenti obrađuju 30 pjesama trećeg razreda osnovne škole koje na satu prvo analiziraju (tonalitet, mjera, akordi, raspon tonova, prstomet), a zatim ih kod kuće uvježbavaju i na narednom satu odsviraju.. Na kraju semestra studenti se susreću sa sviranjem "prima vista" gdje se upoznavaju s notnim primjerom kojeg do tada nisu vježbali i nakon kraće analize odmah ga sviraju, što je pokazatelj uspješnosti savladavanja umijeća sviranja kroz rad tijekom četiri semestra.

¹⁶ Detalji predmeta Glazbeni praktikum IV (Gitara), preuzeto 2.9.2022. s https://www.ufzg.unizg.hr/wp-content/uploads/2020/03/US903_CORE.pdf

Glazbeni praktikum IV (elektronička klavijatura, sint.) obavezan je predmet u šestom semestru studija. Bodovna vrijednost mu je 1 ECTS, a izvodi se putem vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 17¹⁷).

Tablica 17: Glazbeni praktikum IV (elektronička klavijatura, sint.)

Ishodi predmeta	1. Razumjevanje glazbe na razini samostalnog zaključivanja pojmova tonaliteta apsolutne i programne glazbe. 2. Samostalna analiza skladbe (tonalitet, mjera, akordi, opseg tonova, prstomet) 3. Višeglasno sviranje 4. Intonativno snalaženje (pravilno i točno intoniranje zadane melodije) 5. Vladanje ritmičnim figurama 6. Pravilno pjevanje točnog teksta uz akordičku pratnju
Opis sadržaja predmeta	Kolegij se izvodi na način utvrđivanja teorijskih spoznaja putem permanentnog vježbanja kod kuće i savladavanja sve zahtjevnijeg programa, pa do samostalnog muziciranja na instrumentu preko glazbenih primjera. Kroz ovaj semestar studenti obrađuju 30 pjesama trećeg razreda osnovne škole koje na satu prvo analiziraju (tonalitet, mjera, akordi, raspon tonova, prstomet), a zatim ih kod kuće uvježbavaju i na narednom satu odsviraju zadane naučene primjere. Na kraju semestra studenti se susreću sa sviranjem "prima vista" gdje se upoznaju s notnim primjerom kojeg do tada nisu vježbali i nakon kraće analize odmah ga sviraju, što je pokazatelj uspješnosti savladavanja umijeća sviranja kroz rad tijekom četiri semestra.

¹⁷ Detalji predmeta Glazbeni praktikum IV (elektronička klavijatura, sint.), preuzeto 2.9.2022. s https://www.ufzg.unizg.hr/wp-content/uploads/2020/03/US903_CORE.pdf

Metodika glazbene kulture I obvezni je predmet koji se izvodi u šestom semestru studija. Bodovna vrijednost mu je 3 ECTS-a. Izvodi se putem predavanja. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 18¹⁸).

Tablica 18: Metodika glazbene kulture I

Ishodi predmeta	1. Objasniti metodiku kao interdisciplinarnu znanost. 2. Ostvariti razinu razumijevanja kognitivnog područja u provođenju i planiranju Nastavnog plana i programa glazbene kulture. 3. Analizirati i sintetizirati kurikulum predmeta glazbena kultura. 4. Spoznati elemente glazbenog sluha. 5. Operacionalizirati provjeru glazbenog sluha. 6. Povezati didaktičke elemente s elementima glazbenog pisma i Glazbene kulture kao predmeta. 7. Razumjeti i kritički promišljati odgojno-obrazovne procese i međuovisnosti pojedinih dijelova odgojno- obrazovnog sustava 8. Razumjeti, kritički promišljati i biti sposoban razvijati identitet učiteljske profesije. 9. Djelovati u skladu s etičkim standardima profesije i najboljim interesom učenika. 10. Razumjeti i uvažavati sve dionike odgojno-obrazovnog procesa te razvijati sposobnost kvalitetne komunikacije, suradničkoga i timskog rada. 11. Razumijevati, poznavati i upotrebljavati odgovarajuće postupke znanstveno-istraživačkog rada u području odgoja i obrazovanja
Opis sadržaja predmeta	1. Uvodno predavanje (mjesto metodike glazbene kulture u odnosu na pedagogiju i didaktiku) 2. Metodika glazbenog odgoja kao predmet - cilj, zadaci, sadržaj, nastavne metode, postupci i strategije, oblici rada, nastavna sredstva i didaktički materijali 3. Nastavni plan i program glazbene kulture/

¹⁸ Detalji predmeta Metodika glazbene kulture I, preuzeto 2.9.2022. s https://www.ufzg.unizg.hr/wp-content/uploads/2020/03/US903_CORE.pdf

	Kurikulum Glazbene kulture 4. Sustav glazbenog odgoja i obrazovanja kod nas i u svijetu 5. Glazbene sposobnosti djece, njihovo utvrđivanje i mjerenje 6. Artikulacija i vrste sata glazbene kulture / pisana priprava 7. Vježbe i igre za razvijanje intonativnih, ritamskih, dinamičkih i ostalih glazbenih sposobnosti 8. Pjevanje: funkcionalno, umjetničko, narodna pjesma i njezina uloga u glazbenom odgoju danas, specifični metodički postupci pri svajanju pjesme po sluhu 9. Njega, tvorba i opseg dječjeg glasa 10. Pjevanje - učenje brojalice / govorene i pjevane 11. Pjevanje - učenje pjesme po sluhu 12. Pjevanje - glazbene igre

Metodika glazbene kulture II obavezan je predmet u sedmom semestru studija. Bodovna vrijednost mu je 4 ECTS-a. Izvodi se putem predavanja i vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 19¹⁹).

Tablica 19: Metodika glazbene kulture II

Ishodi predmeta	Studenti će biti sposobni baratati glazbenim instrumentima u nastavi glazbene kulture, sintetizirati čimbenike nastave glazbene kulture u suvislu cjelinu, kreirati nastavni sat na temeljima stečenog teorijskog znanja, primijeniti stečeno teorijsko znanje u nastavnoj praksi, izvesti nastavni sat osmišljen na temelju teorijskog znanja, uočiti i ukazati na nedostatke održanog nastavnog sata, razumijeti i kritički promišljati odgojno-obrazovni proces i međuovisnosti pojedinih dijelova odgojno-obrazovnog sustava, razumijeti, kritički promišljati i razvijati identitet učiteljske profesije, djelovati u skladu s etičkim standardima profesije i najboljim interesom učenika, razumijevati i uvažavati sve

¹⁹ Detalji predmeta Metodika glazbene kulture II, preuzeto 2.9.2022. s https://www.ufzg.unizg.hr/wp-content/uploads/2020/03/US903_CORE.pdf

	dionike odgojno-obrazovnog procesa te razvijati sposobnost kvalitetne komunikacije, suradničkoga i timskog rada, razumijevati, poznavati i upotrebljavati odgovarajuće postupke znanstveno-istraživačkog rada u području odgoja i obrazovanja, razumijevati i biti osposobljeni za sudjelovanje u razvoju školskog i pedagoškog pluralizma, moći preuzimati odgovornost za vlastiti profesionalni razvoj i cjeloživotno učenje, uključujući sposobnost analize i vrednovanja vlastitoga rada, odgojno-obrazovnih procesa i učenja, istražiti i ukazati na mogućnosti izvannastavnih glazbenih aktivnosti (kreiranje, planiranje, programiranje, organiziranje, izvođenje), analizirati udžbenik kao nastavno sredstvo, odrediti kriterije vrednovanja, usporediti postojeće udžbenike iz glazbene kulture za prva tri razreda osnovne škole, istražiti, usporediti i identificirati kriterije estetskog vrednovanja glazbe na primjerima iz nastavne i medijske prakse/umjetničke pjesme, izvorne narodne pjesme, new folk, pop i sl., prikazati i proučiti značaj i djelovanje glazbe u životu čovjeka, ukazati na pozitivne i negativne strane komercijalne uloge glazbe, prikazati filmsku i kazališnu glazbu, proučiti, ispitati i prikazati socijalni aspekt glazbe, istražiti, snimiti i prikazati nastavu glazbe i pokret, analizirati, identificirati i prikazati korelacijske strukture glazbene kulture i pojedinih nastavnih predmeta
Opis sadržaja predmeta	1. Uvodni sat 2. Upoznavanje i analiza nastavnoga plana i programa te Kurikuluma za nastavni predmet Glazbena kultura - usvajanje sadržaja programa do stupnja operativnoga znanja 3. Sviranje u nastavi glazbene kulture: teorijska utemeljenost, mogućnosti i specifični metodički postupci, Orffova glazbena pedagogija i mogućnosti njezine primjene u razrednoj nastavi 4. Slušanje glazbe u nastavi glazbene kulture: teorijsko utemeljenje, izbor glazbenih primjera 5. Plesno obrazovanje/ mogućnosti, primjeri, praksa 6. Pokret u nastavi glazbe, ples i nastava glazbe 7. Mogućnosti analize glazbenog djela pokretom

	8. Osnovni elementi stručnih glazbenih sadržaja: izbor, mogućnost realizacije 9. Kriteriji estetskog vrjednovanja glazbe na primjerima iz nastavne i medijske prakse /umjetničke pjesme, izvorne narodne pjesme, new folk, pop i sl. 10. Razni glazbeni žanrovi i njihova obilježja, glazba u reklami, filmska glazba, kazališna glazba 11. Značaj i djelovanje glazbe u životu čovjeka / muzikoterapija, glazba i učenje, utjecaj glazbe na mozak i tijelo 12. Udžbenik kao nastavno sredstvo, kriteriji vrednovanja 13. Praćenje i vrednovanje u nastavi glazbene kulture 14. Uvod u teoriju glazbe u četvrtom razredu osnovne škole strategija usvajanja novog nastavnog sadržaja u 4.r. 15. Strukturalna korelacija u pojedinim nastavnim predmetima

Metodika glazbene kulture III obvezan je predmet u osmom semestru studija. Bodovna vrijednost mu je 3 ECTS-a. Izvodi se putem predavanja i vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 20²⁰).

Tablica 20: Metodika glazbene kulture III

Ishodi predmeta	Studenti će biti sposobni: istražiti i ukazati na mogućnosti izvannastavnih glazbenih aktivnosti, metodički analizirati udžbenik i vježbenicu iz glazbene kulture za prva tri razreda osnovne škole, odrediti kriterije vrednovanja i primijeniti ih u nastavnoj praksi, usporediti i identificirati kriterije estetskog vrednovanja glazbe na primjerima iz nastavne i medijske prakse, prikazati i proučiti povijesni i suvremeni značaj i djelovanje glazbe u životu čovjeka (dječje glazbeno stvaralaštvo), istražiti, snimiti i prikazati nastavu glazbe i pokret, analizirati, identificirati i prikazati korelacijske strukture glazbene kulture i pojedinih nastavnih

²⁰ Detalji predmeta Metodika glazbene kulture III, preuzeto 2.9.2022. s https://www.ufzg.unizg.hr/wp-content/uploads/2020/03/US903_CORE.pdf

	predmeta, postaviti manju koreografiju dječje folklorne igre.
Opis sadržaja predmeta	1. Izvannastavne glazbene aktivnosti 2. Udžbenik i vježbenica iz glazbene kulture kao nastavno sredstvo 3. Kriteriji estetskog vrednovanja glazbe na primjerima iz nastavne i medijske prakse 4. Značaj i djelovanje glazbe u životu čovjeka 5. Ples i nastava glazbe – dječje glazbeno stvaralaštvo 6. – 15. Dječje folklorne igre

5.2.3. Učiteljski fakultet u Rijeci

Glazbeno obrazovanje studenata učiteljskog studija u Rijeci traje od prvog do sedmog semestra te se provodi kroz ukupno 9 obveznih predmeta: Glazbeno pismo, Glazbena kultura, Glazbeni praktikumi I, II, III, IV i V te Metodika glazbene kulture I i II. U nastavku ću predstaviti navedene predmete, zajedno s njihovim opisima, ciljevima i ishodima.

Studenti Učiteljskog studija u Rijeci započinju svoju glazbenu naobrazbu u prvom semestru studija, obaveznim predmetom **Glazbeno pismo**. Predmet nosi 3 ECTS boda, a izvodi se kroz 15 sati predavanja i 15 sati vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 21²¹).

Tablica 21: Glazbeno pismo

Ishodi predmeta	Očekuje se da će student poznavati, pravilno tumačiti i interpretirati osnovne pojmove iz teorije glazbe, na temelju slušne percepcije i vokalne

²¹ Detalji predmeta Glazbeno pismo u akademskoj godini 2020/21., preuzeto 2.9. 2022. s <https://www.isvu.hr/visokaucilista/hr/podaci/299/akademskagodina/2020/predmet/31377/razina/5/izvedba/R/smjer/5>

	reprodukcije s ciljem primjene glazbenih primjera u glazbeno-nastavnom i izvannastavnom radu.
Opis sadržaja predmeta	Temeljni glazbeni izražajni elementi Tonski sustav, notni sustav Tonski rodovi, intervali i predznaci. Kvintni i kvartni krug, Metar, mjera, ritam Melodija, tempo, dinamika, agogika Suzvuk, trozvuk-kvintakord, septakord Harmonizacija, određivanje harmonijske pratnje zadanoj melodiji Struktura, oblik melodije u pjesmama za djecu

Glazbeni praktikum I obavezan je predmet na drugom semestru integriranog učiteljskog studija. Bodovna vrijednost mu je 1 ECTS bod, a provodi se isključivo kroz nastavu vježbi (15 sati). U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 22²²).

Tablica 22: Glazbeni praktikum I.

Ishodi predmeta	Razviti sposobnost primjene teoretskih znanja u praktično. Realizirati elementarno poznavanje instrumenta u okviru tehnike sviranja. Upoznati i usvojiti odabrane glazbene sadržaje, strukture i oblike u okviru funkcije glazbenog odgoja. Razviti sposobnosti i vještine u analiziranju i interpretaciji glazbenih primjera. Razvijati samostalni rad i želju za uspješnim svladavanjem nastavnih sadržaja.
Opis sadržaja predmeta	Ljestvica C-dur. Spavaj lutkice, auto, Pužu, pužiću; Pahuljice, Jež, Mama, Gljivica, Ide maca oko tebe, Mačke i miš, Curica Igraj, Pliva riba, Na koljenu, Jestel'ikad čuli to, Veselo mi plovimo, Stiže jesen, Bumbari i pčele, Zima, Koka i pilići, Ja posijah lan, Plovi barka, Đačka himna, Tako kuca mali sat, Kad naučim čitati

²² Detalji predmeta Glazbeni praktikum I u akademskoj godini 2020/21., preuzeto 2.9. 2022. s <https://www.isvu.hr/visokaucilista/hr/podaci/299/akademskagodina/2020/predmet/31394/razina/5/izvedba/R/s/mjer/5>

Glazbeni praktikum II obavezan je predmet na trećem semestru integriranog učiteljskog studija. Bodovna vrijednost mu je 1 ECTS bod, a provodi se isključivo kroz nastavu vježbi (15 sati). U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 23²³).

Tablica 23: Glazbeni praktikum II.

Ishodi predmeta	Student će razviti sposobnost primjene teoretskog znanja u praktično. Razvijati će samostalni rad i želju za uspjehom. Realizirati će elementarno poznavanje instrumenta. Upoznati će i naučiti primjerene glazbene sadržaje, strukture i oblike u funkciji glazbenog odgoja. Razviti sposobnosti i vještine u analiziranju i interpretaciji glazbenih primjera.
Opis sadržaja predmeta	Ura, Malo đaće, Koka snijela jaje, Mali vlak, Proljeće, Volim, Maestral, Veselo, veselo ; Zeko, Dom, Majčina uspavanka, Pjevala je ptica kos, Snjegović, Snješko i Snješka, Spavaj mali Božiću, Zeko pleše, Visibaba, Postolar, Mi smo djeca vesela

Glazbena kultura obavezan je predmet na četvrtom semestru integriranog učiteljskog studija. Bodovna vrijednost mu je 5 ECTS bodova, a provodi se kroz nastavu predavanja (45 sati) i seminara (15 sati). U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 24²⁴).

Tablica 24: Glazbena kultura.

Ishodi predmeta	Spoznati vrijednosti svjetske i hrvatske glazbe, razviti kulturu slušanja glazbe, biti

²³ Detalji predmeta Glazbeni praktikum II, preuzeto 2.9.2022. s <https://www.isvu.hr/visokaucilista/hr/podaci/299/akademskagodina/2020/predmet/34785/razina/5/izvedba/R/smjer/5>

²⁴ Detalji predmeta Glazbena kultura, preuzeto 2.9.2022. s <https://www.isvu.hr/visokaucilista/hr/podaci/299/akademskagodina/2020/predmet/34790/razina/5/izvedba/R/smjer/5>

	potaknut na upoznavanje glazbenih ostvarenja putem slušanja glazbe različitih stilskih razdoblja na nosačima zvuka i žive glazbe na koncertnim izvedbama, analizirati glazbeno djelo, odrediti glazbene vrste, prepoznati stilsko razdoblje kojem pripada, primijeniti stečena znanja i vještine u odgojno-obrazovnoj praksi: u nastavnim i izvannastavnim aktivnostima
Opis sadržaja predmeta	1. Uvodno predavanje. Ton i sastavnice glazbenog djela. 2. Glazbala i pjevački glasovi. 3. Dvodijelna pjesma. Glazbena perioda. Fraza. Motiv. Trodijelna pjesma. 4. Svjetovna i duhovna glazba do baroka. Pjesma. 5. Misa. Društveni plesovi. Balet. 6. Fuga. Suita. 7. Opera. Oratorij. Kantata. 8. Opereta. Mjuzikl. 9. Složena trodijelna pjesma. Rondo. 10. Koncert. Sonata. Simfonija. (sonatni oblik) 11. Gudački kvartet. Tema s varijacijama. 12. Folklorna glazba Republike Hrvatske. 13. Simfonijska pjesma. 14. Šetnja kroz stoljeća. Jazz. Zabavna glazba. Rock glazba. 15. Priprema za završni ispit.

Glazbeni praktikum III obavezan je predmet na četvrtom semestru učiteljskog studija u Rijeci. Bodovna vrijednost mu je 1 ECTS bod, a provodi se isključivo kroz nastavu vježbi (15 sati). U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 25²⁵).

Tablica 25: Glazbeni praktikum III.

²⁵ Detalji predmeta Glazbeni praktikum III, preuzeto 2.9.2022. s <https://www.isvu.hr/visokaucilista/hr/podaci/299/akademskagodina/2020/predmet/34791/razina/5/izvedba/R/smjer/5>

Ishodi predmeta	Upoznati će i razvijati primjenu glazbenih sadržaja, struktura i oblika u funkciji glazbenog odgoja. Razviti sposobnosti i vještine u analiziranju i interpretaciji glazbenih primjera uz uključivanje zahtjevnijih interpretativnih oznaka. Sposobnost razvijanja samostalnosti u glazbenoj izvedbi.
Opis sadržaja predmeta	Ljestvice G, D, A, E-dur ; Žuto u žutom, Patkina pjesma, Nacrtao Zlatko mačka, Združena slova, Žaba, Dok mjesec sja, Zekini jadi, Ode zima, Naše kolo, Hoki-poki, Pustolovine malog Juju, Magarac i kukavica, Saonice male Sanje, Uskrсни zeko, Djeca i maca, Pada, pada list ; Kišica, U šumici zeko, Kokoš, Blistaj, blistaj zvijezdo mala; Automobil, Semafor, San mrava, Lutkica, Bicikl.

Glazbeni praktikum IV obavezan je predmet na petom semestru integriranog učiteljskog studija. Bodovna vrijednost mu je 1 ECTS bod, a provodi se isključivo kroz nastavu vježbi (15 sati). U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 26²⁶).

Tablica 26: Glazbeni praktikum IV.

Ishodi predmeta	Upoznati će i razvijati primjenu glazbenih sadržaja, struktura i oblika u funkciji glazbenog odgoja. Razviti sposobnosti i vještine u analiziranju i interpretaciji glazbenih primjera uz uključivanje zahtjevnije akordske pratnje. Sposobnost razvijanja samostalnosti u glazbenoj izvedbi. Sposobnost razvijanja kritičnosti i samokritičnosti. Sposobnost analize i primjene glazbenih primjera iz šire stručne glazbene literature.

²⁶ Detalji predmeta Glazbeni praktikum IV, preuzeto 2.9.2022. s <https://www.isvu.hr/visokaucilista/hr/podaci/299/akademskagodina/2020/predmet/91879/razina/5/izvedba/R/smjer/5>

Opis sadržaja predmeta	Ljestvice : D, A, E , F, B; Dijete pjeva, Zvončić u proljeće, Uspavanka, Pčela, Sretan rođendan, Moj djed, Plava uspavanka, Zima, Zlatna ptičica, Jesen, Anđeo čuvar, Zeko i potočić, Sretan Božić, U to vrijeme godišta, Sveti Nikola, Novogodišnja pjesma, Djetešce nam se rodilo, Čuvaj stabla, Vrapčić u zimi, Majka uz kolijevku, Pahuljice, Veliki problem, Maskenbal, Jutarnja pjesma, Uspavanka-Mozart

Metodika glazbene kulture I prvi je metodički glazbeni predmet na integriranom učiteljskog studiju u Rijeci. Ovo je obavezan predmet koji nosi 5 ECTS bodova te se provodi kroz nastavu predavanja (45 sati) i vježbi (15 sati). U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 27²⁷).

Tablica 27: Metodika glazbene kulture I.

Ishodi predmeta	Studenti će moći demonstrirati temeljno poznavanje glazbene kulture, razviti vještine prepoznavanja glazbenoga djela, slušanjem razvijati ljubav i razumijevanje zavičajne glazbe, usvojenim metodama slušanja glazbe pri izradi pismene pripreme znati pravilno primijeniti glazbene elemente odslušanog djela te idjeno usmjeriti likovno i literarno izražavanje djeteta uz aktivnost slušanja glazbe.
Opis sadržaja predmeta	Pojam i definicija metodike glazbene kulture. Predmetni kurikulum. Nastavni oblici i metode rada. Pripremanje učitelja za nastavu glazbe. Glazbene sposobnosti. Pjevanje kao područje glazbene kulture. Osnove vokalne tehnike.

²⁷ Detalji predmeta Metodika glazbene culture I, preuzeto 2.9.2022. s <https://www.isvu.hr/visokaucilista/hr/podaci/299/akademskagodina/2020/predmet/45811/razina/5/izvedba/R/smjer/5>

	Narodna pjesma. Koreografija naučene pjesme. Metodički pristup učenja pjesme po sluhu. Sviranje kao područje glazbene kulture. Orffov instrumentarij. Brojalica. Slušanje glazbe kao područje glazbene kulture. Vokalna, instrumentalna i vokalno-instrumentalna glazba. Analiza glazbenog djela. Izražavanje dojmova i vrednovanje doživljaja. Priprema za završni ispit.

Glazbeni praktikum V obavezan je predmet na šestom semestru integriranog učiteljskog studija. Bodovna vrijednost mu je 2 ECTS boda, a provodi se isključivo kroz nastavu vježbi (30 sati). U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 28²⁸).

Tablica 28: Glazbeni praktikum V.

Ishodi predmeta	Sposobnost razvijanja samostalnosti u glazbenoj izvedbi putem prepoznavanja, postavljanja i rješavanja glazbenih problema. Sposobnost razvijanja kritičnosti i samokritičnosti. Sposobnost analize i primjene glazbenih primjera iz šire stručne glazbene literature. Osobno razvijanje stavova o glazbenoj kulturi. Razvijanje glazbenih komunikacijskih vještina kao priprema za samostalno izvođenje glazbenih aktivnosti.
Opis sadržaja predmeta	Ljestvice: e, d, g-mol, E, H, Es, B- dur; Jesenska pjesma, Kiša pada, Moj zeko, Kad se pjeva, Gdje je onaj cvjetak žuti, Priča, Ide zima, Vjetar, Ide jesen, Prvi snijeg, Čestitika majčici, Pjesma rastanka, Postoji jedan,

²⁸ Detalji predmeta Glazbeni praktikum V, preuzeto 2.9.2022. s <https://www.isvu.hr/visokaucilista/hr/podaci/299/akademskagodina/2020/predmet/45814/razina/5/izvedba/R/smjer/5>

	Listopad u gradu; Do, re, mi ; Laku noć, O, tmurna zimo ; Molba gljive muhare, Hvala ti mama, Pleši, pleši poskoči; Čemu služe roditelji, Duboko je more, Jaglac, Cvrčak, Pljesni rukom, Rođendanska pjesma, Svim na zemlji, Veselje malog miša, Proljeće u srcu, Mojoj majci, Kakav šum, Proljetna pjesma, Izgubljena cipela, Izgubljeno pile, Ljeto.

Metodika glazbene kulture II drugi je i posljednji metodički glazbeni predmet na sedmom semestru učiteljskog studija u Rijeci. Ovo je obavezan predmet koji nosi 5 ECTS bodova te se provodi kroz nastavu predavanja (30 sati) i vježbi (30 sati). Tijekom vježbi studenti također pripremaju i izvode vlastiti sat glazbene kulture u vježbaonici to jest u razredu odabrane osnovne škole. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 29²⁹).

Tablica 29: Metodika glazbene kulture II.

Ishodi predmeta	Razviti instrumentalne opće kompetencije osnovnih teoretski zakonitosti i pravila metodike glazbene kulture: metodički pristup za rad sa djecom u nižim razredima osnovne škole, kritički i estetski osvrt prema glazbenim djelima, demonstriranje i korištenje osnovnih elemenata glazbenog sluha u kreativnom glazbenom izrazu
Opis sadržaja predmeta	Upoznavanje s obvezama Glazbene kulture u IV. razredu osnovne škole Pjevanje po notnom pismu Sviranje po notnom pismu Slušanje glazbe Obrada tonskog niza u okviru C-dur ljestvice (abeceda, solmizacija) Obrada notnih vrijednosti Pjevanje i sviranje po notama

²⁹ Detalji predmeta Metodika glazbene culture II, preuzeto 2.9.2022. s <https://www.isvu.hr/visokaucilista/hr/podaci/299/akademskagodina/2020/predmet/57893/razina/5/izvedba/R/smjer/5>

	Stvaranje i zapisivanje melodije i ritma Dječje glazbeno stvaralaštvo kao područje glazbene kulture Improvizacije - stvaranje melodije i ritma, pokret Glazbene igre, pripremanje i provođenje

Osim navedenih obaveznih predmeta, učiteljski studij na Učiteljskom fakultetu u Rijeci nudi i tri izborna glazbena predmeta: Pjevački zbor, Folklorna glazba i Izvannastavne glazbene aktivnosti.

Pjevački zbor izborni je predmet na petom semestru učiteljskog studija u Rijeci. Bodovna vrijednost ovog predmeta je 4 ECTS boda, a nastava se provodi kroz 30 sati vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 30³⁰).

Tablica 30: Pjevački zbor.

Ishodi predmeta	Nisu navedeni.
Opis sadržaja predmeta	Razvijanje vokalnih kompetencija; Stjecanje iskustava na području glazbenog izražavanja vokalnih sposobnosti, vještina, spoznaja, emocija i ponašanja; Poticanje na izražavanje glazbenih sklonosti i preferencija s ciljem osvješčivanja raznolikosti glazbenog ukusa i potreba na izvorima glazbene zavičajne pripadnosti.

Folklorna glazba izborni je predmet na sedmom semestru učiteljskog studija u Rijeci. Bodovna vrijednost ovog predmeta je 3 ECTS boda, a nastava se provodi kroz 30 sati predavanja i 15 sati seminara. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 31³¹).

³⁰ Detalji predmeta Pjevački zbor, preuzeto 2.9.2022. s <https://www.isvu.hr/visokaucilista/hr/podaci/299/akademskagodina/2020/predmet/171371/razina/5/izvedba/R/smjer/5>

Tablica 31: Folklorna glazba.

Ishodi predmeta	<u>Znanja</u>: Vrednovati prirodu i svrhu folklorne glazbe u osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju u razrednoj nastavi. <u>Spoznajne vještine</u>: istraživanje, analiziranje, zaključivanje i interpretiranje glazbenofolklornih činjenica karakterističnih i primjerenih u nastavnoj, izvannastavnoj i izvanškolskoj aktivnosti učenika. <u>Psihomotorične vještine</u>: Glazbena percepcija (kroz slušanje i vizualizaciju) instrumentalne, vokalne i plesne zavičajne, hrvatske i multikulturane glazbe. <u>Samostalnost</u>: Pri izboru sadržaja i oblika primjera glazbene baštine i njihove prezentacije i posredovanja u razredu. <u>Odgovornost</u>: za konkretizaciju razvoja senzibiliteta, glazbenog i kulturnog identiteta učenika.
Opis sadržaja predmeta	1. Upoznavanje s ciljem i zadacima kolegija (kompetencije). Upute za samostalan i grupni rad, predavanja i seminari, literatura, obveze. 2. Folklorna ili tradicijska glazba; terminološka distinkcija u antropološkom i društvenom kontekstu. 3. Glazbenotradicijski identitet, individualni i kolektivni na primjeru zavičajne glazbe. Tradicijska glazba u urbanom multikulturalnom društvu, uloga obveznog odgoja i obrazovanja. Škola kao odgojna, kulturna i društvena ustanova u promicanju zavičajne glazbe. 4. Hrvatske etnografske i folklorne zone i regionalna podjela. 5. Značajke zavičajne glazbe Primorske Hrvatske. 6. Značajke zavičajne glazbe Nizinske Hrvatske. 7. Značajke zavičajne glazbe Središnje Hrvatske. 8. Značajke zavičajne glazbe Gorske Hrvatske. 9. Tradicijska glazba nacionalnih manjina u Hrvatskoj. 10. Raznolikost razmrvljenih glazbenih identiteta u hrvatskoj tradicijskoj glazbi. 11. Javna praksa hrvatske tradicijske glazbe.

³¹ Detalji predmeta folklorna glazba, preuzeto 2.9.2022. s <https://www.isvu.hr/visokaucilista/hr/podaci/299/akademskogodina/2020/predmet/26090/razina/5/izvedba/R/smjer/5>

	12. Zavičajna i multikulturalna glazba u kurikulumu i udžbenicima glazbene kulture u razrednoj nastavi. 13. Tradicijska glazba sukonstrukt interkulturalnog (glazbenog) odgoja i obrazovanja učitelja, tg u izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima. 14. Priprema za završni ispit.

Izvannastavne glazbene aktivnosti izborni je predmet na učiteljskom studiju Učiteljskog fakulteta u Rijeci. Bodovna vrijednost ovog predmeta je 4 ECTS boda, a nastava se provodi kroz 15 sati predavanja i 30 sati vježbi. U nastavku su prikazani ishodi i sadržaj predmeta (Tablica 32³²).

Tablica 32: *Izvannastavne glazbene aktivnosti.*

Ishodi predmeta	Sposobnost razvoja kreativnih ideja, osmišljavanja i provedbe glazbenih aktivnosti. Razviti će sposobnost izbora i reprodukcije glazbene, zbarske literature primjerene izvannastavnim aktivnostima. Sposobnost osmišljavanja, organizacije i kreiranja različitih glazbenih aktivnosti u razrednoj nastavi. Razviti vještine koje organiziranim oblicima rada potiču djecu na stvaralački i kreativan izričaj.
Opis sadržaja predmeta	Vokalni, vokalno instrumentalni sastavi; Orffov instrumentarij; Dječji zbor; Audicija; Osnove vokalne tehnike; Taktiranje i elementi dirigiranja; Igrokaz; Mjuzikl; Slušaonica; Glazbena baština; Glazbena analiza i priprema partiture; Flash mob; Planiranje javnih nastupa.

³² Detalji predmeta Izvannastavne glazbene aktivnosti, preuzeto 2.9.2022. s <https://www.isvu.hr/visokaucilista/hr/podaci/299/akademskagodina/2020/predmet/91886/razina/5/izvedba/R/smjer/5>

Promatrajući popis glazbenih predmeta koje pohađaju studenti s tri fakulteta čiji su stavovi ispitani u ovom istraživanju, možemo primjetiti kako studenti učiteljskog studija u Zagrebu pohađaju najviše (13) obaveznih glazbenih predmeta, od kojih je čak 11 praktičnog tipa, dok studenti učiteljskog studija u Puli pohađaju znatno manji broj (7) obaveznih glazbenih predmeta kroz svoj studij.

6. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

6.1. Cilj istraživanja

Cilj ovog istraživanja je utvrditi osobne stavove studenata završnih godina učiteljskog studija o njihovoj spremnosti i volji za korištenje glazbe u nastavi s obzirom na vlastito iskustvo s glazbom te glazbenim obrazovanjem stečenim kroz osnovnu i srednju školu te studij.

6.2. Hipoteze

H1 Studenti koji su pohađali bilo kakve izvannastavne ili izvanškolske glazbene aktivnosti imaju pozitivniji stav o korištenju glazbe u nastavi u odnosu na studente koji nisu pohađali ikakve izvannastavne ili izvanškolske glazbene aktivnosti.

H2 Studenti koji dolaze iz glazbeno obrazovanih obitelji imaju pozitivnije stavove o korištenju glazbe u nastavi u odnosu na studente koji ne dolaze iz glazbeno obrazovanih obitelji.

H3 Studenti koji se bave glazbom u slobodno vrijeme imaju pozitivnije stavove o korištenju glazbe u nastavi u odnosu na studente koji se ne bave glazbom u slobodno vrijeme.

H4 Studenti koji su zadovoljni količinom znanja i vještina stečenih tijekom studiranja imaju pozitivnije stavove o korištenju glazbe u nastavi u odnosu na studente koji nisu zadovoljni količinom znanja i vještina stečenih tijekom studiranja.

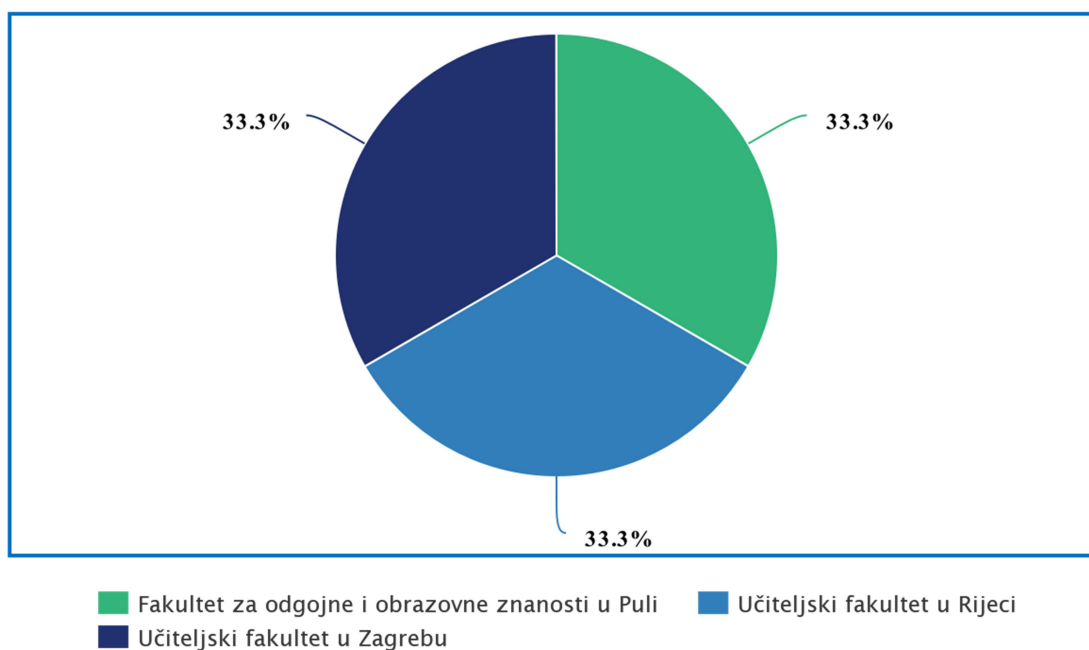
H5 Nema značajne razlike u stavovima o korištenju glazbe u nastavi u odnosu na fakultet koji pohađaju ispitanici studenti.

H6 Studenti koji smatraju glazbeno obrazovanje nužnim za učitelje imaju pozitivnije stavove o korištenju glazbe u nastavi od studenata koji glazbeno obrazovanje ne smatraju nužnim za učitelje.

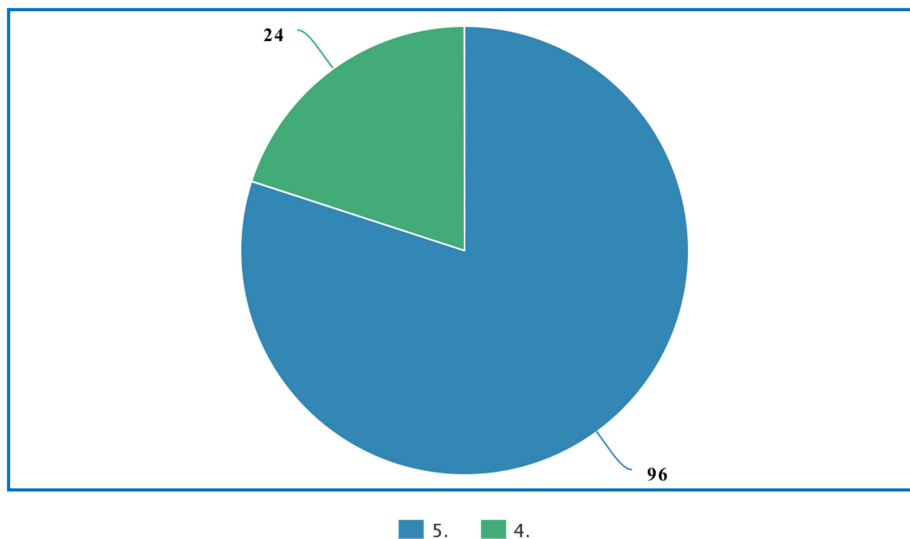
6.3.Uzorak

Istraživanje je provedeno na uzorku od 120 ispitanika (N=120) koji su studenti završnih godina učiteljskih studija, od kojih je 40 studenata Učiteljskog fakulteta u Zagrebu, 40 studenata Učiteljskog fakulteta u Rijeci te 40 studenata Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti u Puli (Slika 1). Od ispitanih studenata, 96 je studenata pete godine učiteljskog studija (N=96), a 24 studenta četvrte godine učiteljskog studija (N=24) (Slika 2).

Slika 1. Fakultet ispitanika

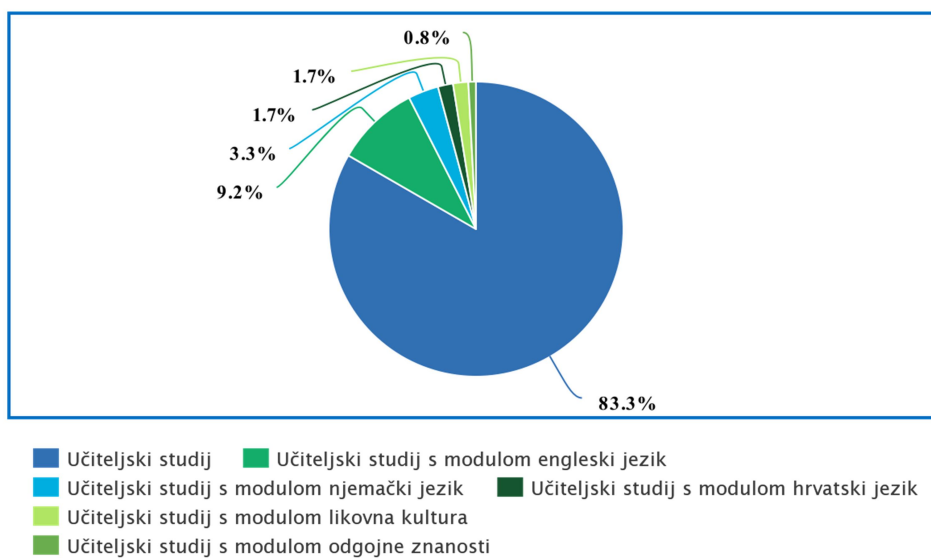

Slika 2. Godina studija ispitanika

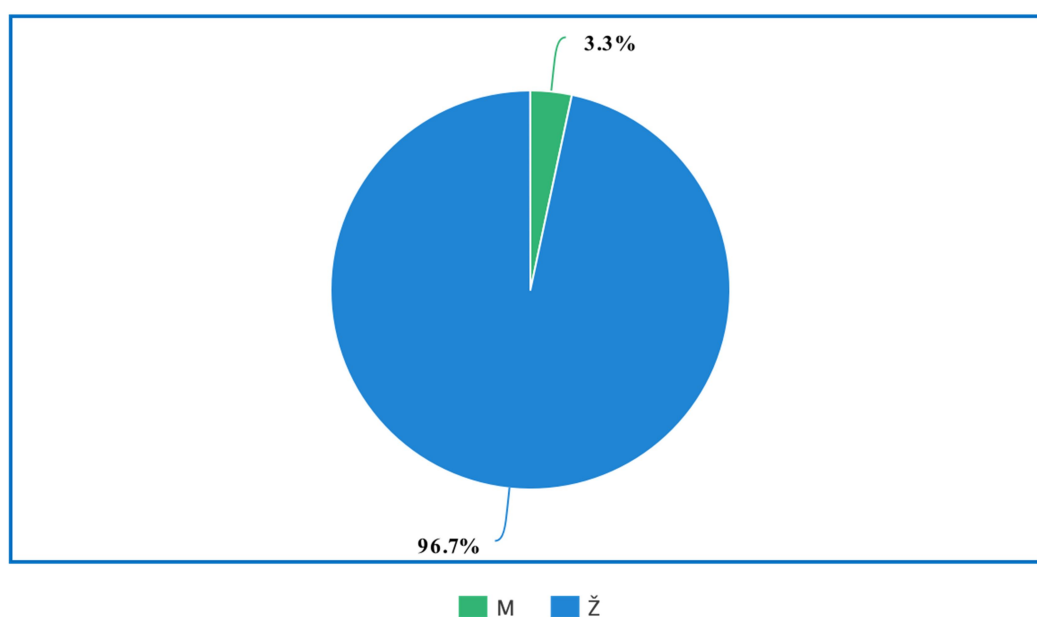
Većina ispitanika pohađa učiteljski studij (N=100), dok manji broj ispitanika pohađa učiteljski studij s modulom hrvatskog jezika (N=2), njemačkoga jezika (N=4), engleskoga jezika (N=11), likovne kulture (N=2) te odgojne znanosti (N=1) (Slika 3)

Slika 3. Studij ispitanika

Nadalje, od ukupnog broja ispitanika, Od ukupnog broja ispitanika, 116 ispitanika je ženskog spola, a 4 ispitanika muškog spola (Slika 4).

Slika 4. Spol ispitanika

Na varijablama *Studij ispitanika*, *Godina studija ispitanika* te *Spol ispitanika* u daljnjem istraživanju nisam provodila nikakve analize zbog neravnomjerne raspoređenosti ispitanika unutar tih varijabli. S obzirom da su ispitanici ravnomjerno raspoređeni isključivo unutar varijable *Fakultet ispitanika*, ta varijabla je uključena u daljnju analizu podataka.

6.4. Mjerni instrument

Za istraživanje koristio se on-line anketni upitnik Stavovi studenata učiteljskih studija o korištenju glazbe u nastavi. Ispitanicima je na početku upitnika upućena molba za sudjelovanjem, predstavljen cilj istraživanja te naveden kontakt putem kojega je moguće dobiti uvid u rezultate istraživanja.

Upitnik se sastoji od 38 pitanja raspoređena u četiri dijela: Osobni podaci, Predznanje i iskustvo s glazbom, Upoznatost s glazbom i njenim utjecajem te Stavovi o korištenju glazbe u nastavi.

U prvom dijelu nalaze se pitanja o osnovnim podacima ispitanika kao što su fakultet i studij koji pohađaju, godina studija, spol i dob. U drugom dijelu upitnika ispituje se predznanje i iskustvo s glazbom ispitanika, dakle iskustvo s glazbenim školama, tečajevima, radionicama, izvanškolskim aktivnostima te utjecaj obitelji i nastavnika na njihov odnos s glazbom kao i osobni interes za glazbom uopće. U trećem dijelu upitnika ispituje se upoznatost ispitanika s glazbom i njenim utjecajem, to jest kolike su glazbene kompetencije ispitanika, razumijevanje glazbe i spremnost za korištenje glazbe u nastavi stečene kroz učiteljski studij. U četvrtom i posljednjem dijelu upitnika, ispituju se stavovi ispitanika o korištenju glazbe u nastavi – stavovi o utjecaju glazbe na učenje, kreativnosti i osobni razvoj učenika te mišljenje ispitanika o zastupljenosti glazbe u školstvu i nastavi kao i o glazbenoj kompetentnosti učitelja.

6.5. Postupak i obrada rezultata

Istraživanje je provedeno od rujna 2021. godine do kolovoza 2022. godine. Istraživanje je provedeno on-line, među studentima Učiteljskih fakulteta u Zagrebu i Rijeci te Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti u Puli, među kojima je bilo studentata učiteljskog studija s hrvatskim, engleskim i njemačkim jezikom, učiteljskog studija s likovnom modulom i modulom odgojne znanosti. Sudionicima je naglašena anonimnost upitnika te kako će se rezultati istraživanja koristiti isključivo u svrhu pisanja diplomskog rada.

Ovim istraživanjem ispitivali su se stavovi studenata četvrte i pete godine učiteljskih studija o njihovim glazbenim predznanjima, kompetencijama i iskustvu s glazbom kroz rano i visoko obrazovanje te njihovi stavovi o zastupljenosti i korištenju glazbe u nastavi prva četiri razreda osnovne škole.

Obradu podataka provela sam u programu SPSS te su analizirani deskriptivnom analizom i kvantitativnim metodama, koristeći T-test te One-Way ANOVU.

6.6. Rezultati i rasprava

Prije ispitivanja povezanosti određenih varijabli, to jest potvrđivanja ili pobijanja ikoje od hipoteza, ispitala sam generalne stavove svih ispitanika o korištenju glazbe u nastavi, neovisno o ostalim određujućim varijablama čiju sam povezanost ispitala u gore navedenim hipotezama.

Varijabla stavova o korištenju glazbe u nastavi sastojala se od 11 pitanja na Likertovoj skali od pet stupnjeva koja su ispitala mišljenja studenata o utjecaju glazbe na učenike i učenje, učestalosti korištenja glazbe u nastavi te mišljenje o nužnosti glazbe u nastavi neglazbenih predmeta te sam deskriptivnom analizom te varijable dobila srednju vrijednost 42 od mogućih 50 te ustvrdila da gotovo svi ispitanici imaju vrlo pozitivne stavove o korištenju glazbe u nastavi (Tablica 33).

N	M	SD	MIN	MAX
120	42	3,8	22	48

Iz ovakvih početnih rezultata možemo pretpostaviti da će se ispitivanjem daljnjih hipoteza nadalje ustvrditi pozitivni stavovi studenata o korištenju glazbe u nastavi, bez obzira na varijable čiji utjecaj ispitujemo.

Kako bih ispitala utjecaj izvannastavnih i izvanškolskih glazbenih aktivnosti na stavove studenata o korištenju glazbe u nastavi, provela sam T-test povezanosti izvanškolskog i izvannastavog glazbenog obrazovanja ispitanika sa stavovima o korištenju glazbe u nastavi. U tablici 2 prikazani su rezultati ovog testa koji pokazuju kako je većina ispitanika pohađala neku vrstu izvannastavne ili izvanškolske glazbene aktivnosti (N=86), no kako se stavovi o korištenju glazbe u nastavi između ispitanika koji jesu

pohađali izvanškolske ili izvannastavne glazbene aktivnosti ne razlikuju značajno od stavova ispitanika koji nisu pohađali izvanškolske ili izvannastavne glazbene aktivnosti ($r > 0,05$) (Tablica 34).

Tablica 34: Izvannastavno i izvanškolsko glazbeno obrazovanje			
	N	M	SIG.
DA	86	41,9302	0,133
NE	34	41,2059	

Ovim rezultatom pobijena je prva hipoteza: *Studenti koji su pohađali bilo kakve izvannastavne ili izvanškolske glazbene aktivnosti imaju pozitivniji stav o korištenju glazbe u nastavi u odnosu na studente koji nisu pohađali ikakve izvannastavne ili izvanškolske glazbene aktivnosti.*

Slijedeći test koji sam provela bio je T-test povezanosti glazbenog obrazovanja uže obitelji ispitanika sa njihovim stavovima o korištenju glazbe u nastavi. Kao što je navedeno u Tablici 35, većina ispitanika ne dolazi iz glazbeno obrazovane obitelji (N=100), dok manje značajan broj ispitanika dolazi iz glazbeno obrazovane obitelji (N=20). Nadalje, iz srednjih vrijednosti odgovora te dvije skupine ispitanika, vidljivo je tek malo odstupanje, te su im srednje vrijednosti (M) gotovo jednake te da ne postoji značajna razlika u stavovima ove dvije skupine ispitanika ($r > 0,05$).

Tablica 35: Glazbeno obrazovana obitelj			
	N	M	SIG.
DA	20	41,0500	0,684
NE	100	41,5200	

Ovim testom pobijena je druga hipoteza: *Studenti koji dolaze iz glazbeno obrazovanih obitelji imaju pozitivnije stavove o korištenju glazbe u nastavi u odnosu na studente koji ne dolaze iz glazbeno obrazovanih obitelji.*

Kako bih ispitala treću hipotezu, također sam provela T-test povezanosti bavljenja glazbom u slobodno vrijeme i stavova o korištenju glazbe u nastavi. Većina ispitanika (N=92) navela je kako se ne bavi glazbom u slobodno vrijeme, a tek 28 ispitanika (N=28) navelo je kako se bavi glazbom u slobodno vrijeme pa je zbog nejednake raspoređenosti ispitanika upitna relevantnost testa, no analizirajući dobivene rezultate, prema srednjoj vrijednosti obe skupine ispitanika, ustvrdila sam kako nema značajne povezanosti između bavljenja glazbom u slobodno vrijeme i pozitivnih stavova o korištenju glazbe u nastavi (Tablica 36).

Tablica 36: Bavljenje glazbom u slobodno vrijeme			
	N	M	SIG.
DA	28	42,2857	0,572
NE	92	41,1848	

Ovime je pobijena treća hipoteza: *Studenti koji se bave glazbom u slobodno vrijeme imaju pozitivnije stavove o korištenju glazbe u nastavi u odnosu na studente koji se ne bave glazbom u slobodno vrijeme.*

Kako bih ispitala četvrtu hipotezu, *Studenti koji su zadovoljni količinom znanja i vještina stečenih tijekom studiranja imaju pozitivnije stavove o korištenju glazbe u nastavi u odnosu na studente koji nisu zadovoljni količinom znanja i vještina stečenih tijekom studiranja*, prije svega sam analizirala varijablu količina glazbenih znanja i vještina stečenih tijekom studija kako bih dobila srednju vrijednost odgovora ukupnih ispitanika.

Tablica 37: Deskriptivna analiza varijable zadovoljnosti količinom glazbenih znanja i vještina stečenih tijekom studija		
N	Valid	120
	Missing	0
Mean		31,175
Median		31,5
Std. Deviation		5,25431
Variance		27,608
Minimum		14
Maximum		40

Zatim sam ispitanike unutar navedene varijable, prema srednjoj vrijednosti odgovora na pitanja varijable (Tablica 37, Median = 31,5000) podijelila u dvije skupine kako bih mogla provesti T-test. Ispitanike koji unutar varijable imaju rezultat manji od 31 označila sam kao one koji su manje zadovoljni količinom znanja i vještina stečenih tijekom studija, a ispitanike koji unutar varijable imaju rezultat veći od 31 označila sam kao one koji su više zadovoljni količinom znanja i vještina stečenih tijekom studija.

Tablica 38: Zadovoljstvo glazbenim znanjima i vještina stečenim tijekom studija			
	N	M	SIG.
>=31,00	67	42,2239	0,036
< 31,00	53	40,4528	

Provedeni T-test (Tablica 38, $r < 0,05$) s ove dvije grupe ispitanika, pokazao je da postoji značajna razlika između ispitanika koji su manje zadovoljni znanjima i vještinama stečenim kroz studij i ispitanika koji su više zadovoljni znanjima i vještinama stečenim kroz studij u odnosu na njihove stavove o korištenju glazbe u nastavi. Ispitanici koji su zadovoljniji znanjima i vještinama stečenim kroz studij pokazali su pozitivnije stavove prema korištenju glazbe u nastavi od ispitanika koji su manje zadovoljni znanjima i vještinama stečenim kroz studij.

Ovim testom potvrđena je četvrta hipoteza: *Studenti koji su zadovoljni količinom znanja i vještina stečenih tijekom studiranja imaju pozitivnije stavove o korištenju glazbe u nastavi u odnosu na studente koji nisu zadovoljni količinom znanja i vještina stečenih tijekom studiranja.*

Kako bih analizirala povezanost fakulteta ispitanika sa stavovima ispitanika o korištenju glazbe u nastavi, provela sam One-Way ANOVA test. S obzirom na jednak broj ispitanika (N=40) sa sva tri fakulteta (Fakultet obrazovnih i odgojnih znanosti u Puli, Učiteljski fakultet u Rijeci, Učiteljski fakultet u Zagrebu) test je relevantan, no analizirajući srednje vrijednosti ove tri skupine ispitanika vidljivo je da su srednje vrijednosti rezultata sve tri skupine ispitanika vrlo slične, između 41,2000 i 42,0250, stoga povezanost nije značajna ($r > 0,05$).

Tablica 39: Fakultet koji pohađaju ispitanici					
	N	M	MIN	MAX	SIG.
FOOZP	40	41,2000	33	48	0,510
UFRI	40	42,0250	32	48	
UFZG	40	41,1000	22	48	

Ovim testom potvrđena je peta hipoteza: *Nema značajne razlike u stavovima o korištenju glazbe u nastavi u odnosu na fakultet koji pohađaju ispitanici studenti.*

Posljednji test koji sam provela bio je T-test povezanosti stava ispitanika o nužnosti glazbene obrazovanosti učitelja sa stavovima ispitanika o korištenju glazbe u nastavi. Kako bih mogla provesti T-test unutar varijable nužnosti glazbene obrazovanosti učitelja, podijelila sam ispitanike unutar varijable u dvije skupine. Ispitanike koji unutar varijable imaju rezultat manji od 4 označila sam kao one koji ne smatraju glazbeno obrazovanje nužnim za učitelje, a ispitanike koji unutar varijable imaju rezultat veći od 4 označila sam kao one smatraju glazbeno obrazovanje nužnim za učitelje (Tablica 40).

Odabrala sam rezultat 4 kao odsječnu točku zbog toga što je varijabla nužnosti glazbenog obrazovanja učitelja sama po sebi kategorična te traži odlučan odgovor. Stoga, pri ponovnom provođenju ispitivanja ne bih kao odgovor na tvrdnju „Učitelj primarnog obrazovanja treba biti glazbeno obrazovan“ ponudila stupnjeve Likertove skale već „da“ i „ne“ ili „slažem se“ i „ne slažem se“.

Tablica 40: Glazbeno obrazovanje učitelja smatram nužnim			
	N	M	SIG.
>=4	93	42,2688	0,121
< 4	27	38,5926	

Većina ispitanika unutar ove varijable izjavilo je kako smatra nužnim glazbeno obrazovanje učitelja (N=93), a manji broj ispitanika smatra kako učitelj ne mora biti glazbeno obrazovan (N=27). Zbog nejednake raspoređenosti ispitanika upitna je relevantnost testa, te sam zbog toga ustvrdila sam kako nema značajne povezanosti između stava ispitanika o nužnosti glazbenog obrazovanja učitelja i stavova o korištenju glazbe u nastavi. Ovim testom pobijena je šesta hipoteza.: *Studenti koji smatraju glazbeno obrazovanje nužnim za učitelje imaju pozitivnije stavove o korištenju glazbe u nastavi od studenata koji glazbeno obrazovanje ne smatraju nužnim za učitelje.*

Nadalje analizirajući dobivene rezultate, prema srednjoj vrijednosti obe skupine ispitanika (Tablica 8, M= 42,2688 i 38,5926), smatram kako bi ova hipoteza mogla biti potvrđena da je uzorak ispitanika bio veći, jer se razlika u srednjim vrijednostima odgovora ove dvije skupine ispitanika pokazala najvećom u čitavom istraživanju.

7. ZAKLJUČAK

Uz ranije navedene stručne stavove o glazbi općenito, pa i glazbi u nastavi, nakon provedenog istraživanja možemo zaključiti da te pozitivne stavove dijele i studenti učiteljskih studija. Dakako, glazba je vrlo širok pojam i utjecaj glazbe na osobni i akademski razvoj ljudi mogao bi se puno dublje i ekstenzivnije istražiti.

U ovome istraživanju očekivana je veća povezanost varijabli sa stavovima studenata o korištenju glazbe u nastavi, no na kraju potvrđene su samo dvije od šest hipoteza. Zanimljivo je kako se, u ispitivanju studenata učiteljskih studija, niti jedna varijabla nije pokazala tako značajnog utjecaja na njihov stav o korištenju glazbe u nastavi kao zadovoljstvo znanjima i vještinama stečenih tijekom studija. Studenti učiteljskih fakulteta imaju zbilja pozitivne stavove o glazbi i korištenju glazbe u nastavi, neovisno o fakultetu koji pohađaju, no stavovi o korištenju glazbe u nastavi mijenjaju se ovisno o individualnom osjećaju spremnosti, pripremljenosti i kompetentnosti za nastavu glazbe i opće korištenje glazbe u nastavi. Nadalje, rezultati su potvrdili kako se studenti sva tri ispitana fakulteta osjećaju podjednako pripremljeno, kompetentno i spremno za korištenje glazbe u nastavi. Stoga ove rezultate ti isti fakulteti mogu koristiti kao poticaj za daljnje i dublje glazbeno obrazovanje studenata - budućih učitelja, kako bi njihova volja i motivacija za češćim korištenjem glazbe u nastavi rasla zajedno s njihovom spremnosti, znanjima i kompetencijama.

LITERATURA:

1. Belošević, I. (2019) *Mogućnosti korelacije predmeta glazbena kultura s ostalim predmetima u primarnom odgoju i obrazovanju*. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu. Učiteljski fakultet u Zagrebu; Odsjek za učiteljske studije (Petrinja)
2. Belošević, I. (2019). *Mogućnosti korelacije predmeta Glazbena kultura s ostalim predmetima u primarnom odgoju i obrazovanju*, Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Preuzeto 2.9. s <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:147:213057>
3. Dobrota, S (2012) *Glazba između pedagogije, kulture i jezika*. Split: Sveučilište u Splitu. Filozofski fakultet sveučilišta u Splitu; Odsjek za učiteljski studij
4. Dobrota, S. (2012) *Uvod u suvremenu glazbenu pedagogiju*. Split: Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu
5. Dobrota, S. (2016) *Stavovi studenata prema umjetničkoj glazbi i glazbenoj nastavi*. Školski vjesnik, Hicela, I., Split, 65, 33-47.
6. Klarić, I. (2019). *Pasivno slušanje glazbe u predškolskoj dobi*. Završni rad. Zagreb: Učiteljski fakultet.
7. Koprek, M. (2020). *Utjecaj glazbe na dječje likovno stvaralaštvo*, Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Preuzeto 2.9. s <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:147:418487>
8. Krolo, I. (2021). 'Utjecaj glazbe na emocije djeteta', Završni rad, Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet, Preuzeto 2.9. s <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:172:667141>
9. Matanović, J. (2018) *Kompetencije učitelja u poučavanju glazbene kulture u osnovnoj školi*. Diplomski rad. Rijeka: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Rijeci

10. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (2006) Nastavni plan i program za osnovnu školu. Zagreb
11. Ministarstvo znanja i obrazovanja (2019): „Nacionalni kurikulum nastavnoga predmeta Glazbena kultura i Glazbena umjetnost“. Zagreb
12. Ministarstvo znanja i obrazovanja (2019): „Nacionalni kurikulum nastavnoga predmeta Hrvatski jezik“. Zagreb
13. Ministarstvo znanja i obrazovanja (2019): „Nacionalni kurikulum nastavnoga predmeta Likovna kultura i Likovna umjetnost“. Zagreb
14. Ministarstvo znanja i obrazovanja (2019): „Nacionalni kurikulum nastavnoga predmeta Matematika“. Zagreb
15. Ministarstvo znanja i obrazovanja (2019): „Nacionalni kurikulum nastavnoga predmeta Priroda i društvo“. Zagreb
16. Ministarstvo znanja i obrazovanja (2019): „Nacionalni kurikulum nastavnoga predmeta Tjelesna i zdravstvena kultura“. Zagreb
17. Miočić, M. (2012). *Kultura predškolske ustanove u svjetlu glazbenih kompetencija odgojitelja*, Magistra Iadertina, 7(1), str. 73-87. Preuzeto 2.9. s <https://hrcak.srce.hr/99893>
18. Nikolić, L. (2017) Utjecaj glazbe na opći razvoj djeteta. Osijek: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku
19. Rojko, P. Kako zapravo stoje stvari s integracijom, korelacijom i koncentracijom u nastavi muzike u osnovnoj školi. *Tonovi*, 4-5, 1987/88.
20. Rosandić, D. (2013) *Obrazovni kurikulumi, standardi i kompetencije*. Zagreb: Naklada Ljevak
21. Svalina, V. (2015) Kurikulum nastave glazbene kulture i kompetencije učitelja za poučavanje glazbe. Osijek: Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku. Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku

22. Svalina, V. (20XX) Glazbeno stvaralaštvo u primarnom odgoju i obrazovanju. Osijek: Sveučilište Jurja Strossmayera u Osijeku. Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku
23. Šrajbek, M. (2020) *Povećanje kreativnosti*. Završni rad, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike,. Preuzeto 2.9. s <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:211:312766>
24. Šulentić Begić, J. (2015) Glazbene kompetencije studenata učiteljskog studija. Osijek: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku
25. Šulentić Begić, J. (2016) Glazbene kompetencije studenata učiteljskog studija. Napredak, ur. Šetić, N., Zagreb, 157 (1-2), 1-14.
26. Vrkić Dimić, J. i Vidić, S. (2015). Korelacija i timski rad u nastavi – holistički pristup učenju i poučavanju. *Acta Iadertina*, 12 (2), 0-0. Preuzeto 2.9. s <https://hrcak.srce.hr/190135>